LIETUVIŲ DIENOS

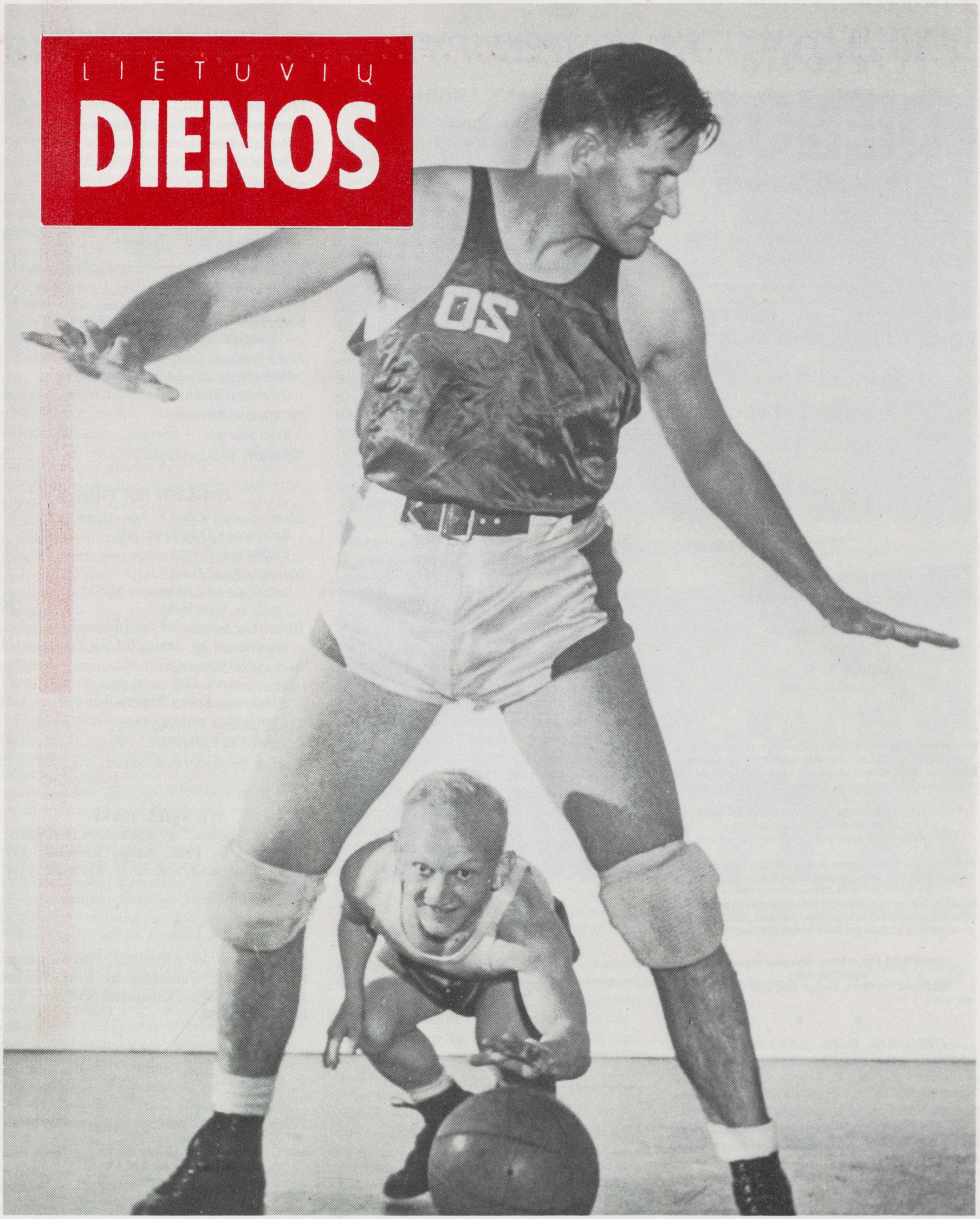

PRANAS LUBINAS, LIETUVOS KREPŠINIO RINKTINĖS KOMANDOS KAPITONAS

LITHUANIAN DAYS
MARCH 1986

1986 M. KOVO MĖN.

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029
Telefonas: (213) 664-2919

1986, Kovas Nr. 3 (363)
March, 1986 No. 3 (363)

Eina XXXVI metai
Volume XXXVI

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIU," LEISTU 1946-49 M.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN," PUBLISHED 1946-49

Redaguoja
REDAKCINĖ KOLEGIJA

Rūta Skirius, Ph.D.
Margis Matulionis, J.D.
Arūnas Barkus, M.S.
English Editorial Staff

Antanas F. Skirius
Leidėjas/Publisher

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę
Signed or initialed articles do not necessarily reflect the opinion of the editors or Lithuanian Days magazine

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį
Use of material from "Lithuanian Days" permissible only with indication of this source

Prenumerata atnaujinama automatiškai, neiaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku
Subscription will be renewed automatically at expiration date. If subscription is to be discontinued, notice to that effect should be sent to the publication

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn.
Published monthly, except July and August

"LITHUANIAN DAYS (ISSN : 0024-2950) is published monthly except July and August for $20.00 per year by Anthony F. Skirius, Publisher, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029. Second-class postage paid at Los Angeles. California. POSTMASTER: Send address changes to *LITHUANIAN DAYS, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029."*

RATES/KAINOS

Single Copy/Atskiro nr. kaina	$ 2.00
Yearly Subscription/Prenumerata metams	20.00
Honorary Subscription/Garbės prenumerata	35.00
Rates in **Canadian Dollars**/Kainos **Kanadiškais doleriais**	
Yearly Subscription/Prenumerata metams	$30.00
Honorary Subscription/Garbės prenumerata	50.00

FRONT COVER

FRANK LUBIN

In 1936 Frank Lubin was a captain of the gold-winning US basketball team at the Berlin Olympics. Later that year together with his wife and sister-in-law, Frank visited Lithuania for several months at the invitation of Lithuania's sports authorities.

Frank Lubin returned to Lithuania in 1938, involving himself with many coaching positions and played basketball. That year Frank participated in the Lithuanian National Olympiad, leading the US Lithuanians to victory in basketball.

Among Lithuanians Frank is best known for his last second, game-winning shot to win the second European basketball championship in 1939. The win not only endeared Frank into the hearts of the Lithuanian people, but also established basketball as Lithuania's national sport.

Frank Lubin was born on January 7, 1910 in Los Angeles, where he spent most of his life. Frank graduated from Lincoln High School in 1927 after which he attended UCLA then UC Berkeley, receiving his degree in 1932.

While in school, Frank was active in various sports, especially basketball. After graduating Frank went to work for 20th Century Fox, yet still found time to play basketball with such teams as: the Pasadena Majors, Olympic Club, Universal Pictures, 20th Century Fox and Wickland-O'Neill.

Mr. Lubin and his wife Maria Agota currently live in the Los Angeles area. Although retired from 20th Century Fox studios, Frank still is involved in athletics. Recently, as a member of the Spirit Team of the 1984 Olympics, toured various clubs, organizations and schools to promote the ideals of the Olympics.

Frank Lubin is pictured on the front cover with Billy Barty, who has appeared in various motion pictures and TV performances.

BACK COVER

Pranas Lubinas 1936-1939 m. Lietuvos krepšinio uniformoje. Ant nuotraukos jo parašas.

An autographed photo of Frank Lubin wearing the 1939 Lithuanian national basketball uniform appears on the back cover.

Skaitykite ir platinkite

LIETUVIŲ DIENŲ žurnalą

TURINYS/CONTENTS

LIETUVIŠKOJI DALIS

Frank Lubin 2
Lietuvos gen. kons. V. Čekanauskas
Reikalaukime Lietuvai nepriklausomybės 3
Algirdas Gustaitis
Pašnekesys su Pranu Lubinu 6
B. B.
"Kryžių kalnelis" Toluvoj 9
Šioj Šaly 11
Daiva Gailiūtė
Paskutinis žingsnis 12
Kaip veikia tėvų ir vaikų komunistinės ideologijos imunitetas 13
J. P. Veblaitis
Popiežiaus atžymėjimas Jokūbui ir Loretai Stukams 14
D. Mickutė-Mitkienė
Trys Marijos — poezija 15
Apinasris redaktoriams 15

ENGLISH SECTION

Alexis Rannit (Edited by Ruta Skirius)
Kristijonas Donelaitis and Lithuanian Poetry 16
Vytautas Paul Pacas
Influence of Lithuanian Music On Igor Stravinsky 20
Effort Continues to Free Lithuanian Imprisoned by Soviets of 33 Years 21
Margarita Samatas
Gorbachev's Gift to Reagan Celebrates Soviet Imperialism 21
Underground Printing Press Closed in Lithuania 21
Garbės prenumeratos, aukos 22

WE STILL HAVE

"The Seasons," by Kristijonas Donelaitis, translated by Prof. Nadas Rastenis. 127 pages, illustrated. Soft cover, $3; hard cover $4.

* * *

"The Forest of Anykščiai," by Antanas Baranauskas, translated by Prof. Nadas Rastenis. 62 pages, illustrated. Soft cover $,3 hard cover, $4.

* * *

"Vytautas the Great, Grand Duke of Lithuania," by Dr. Joseph B. Končius. 211 pages with maps, illustrated, hard cover. Price $5. Add $1 postage if ordered by mail. Can be obtained at:

LITHUANIAN DAYS
4364 Sunset Boulevard
Los Angeles, California 90029

REIKALAUKIME LIETUVAI NEPRIKLAUSOMYBĖS!

Buvęs Nepriklausomos Lietuvos diplomatas ir vienas iš Nepriklausomybės Akto signatarų, Petras Klimas, savo atsiminimuose apie tą istorinę 1918 metų Vasario 16 dieną rašo: "Lietuvių komiteto patalpose iškilmingoje, rimties pilnoje nuotaikoje, Basanavičiui pirmininkaujant, mes pasirašėme Nepriklausomybės skelbimo aktą, bendrą, visiems lietuviams, kokių pažiūrų jie bebūtų, jei tik nenutolę jie nuo savo tėvynės, ir kurie brangina tėvų ir protėvių palikimą, trokšdami savitos laimės." To pagrindinio akto tekstas, rašo toliau Petras Klimas, "kurį mes nustatėme solidarumo vedami, skyrėsi nuo visų ligi tol aplinkybių sužalotų pareiškimų. Jis buvo trumpas ir griežtai principinis, kitaip tariant, amžinas, prieš kurį gali reikštis tik atviri ar užsimaskavę priešai" **(Iš mano atsiminimų,** Petras Klimas).

Šia proga tad pažvelkime į kelias ypatingai mums šiandien jautrias Petro Klimo mintis, ir palyginkime jas su šios dienos nuotaikomis, kurios vyrauja ne tik čia, bet ir pavergtoje atkakliai kovojančioje tėvynėje Lietuvoje. Nėra reikalo abejoti, kad kol lietuvių tauta bus gyva tol ir šis nepriklausomybės atstatymo aktas bus gyvas—amžinas. Nors ir kaip bando vis ilgėjanti sovietinė okupacija šią dieną ištrinti iš Lietuvos istorijos puslapių, bet iki šiol jai nepasisekė tai įvykdyti. Naujos kartos nors ir auklėjamos kitoje, lietuvio dvasiai svetimoje aplinkoje, neprarado meilės savo šaliai, savo tautai. Jos iki šiai dienai liko ištikimos savo protėvių palikimui—troškimui savitos laisvės.

Deja, okupantas yra žiaurus, jo rankose yra galia, kurią jis jau yra ne kartą panaudojęs kitoms tautoms išnaikinti, ir kuri pamažu siekia tokio pat likimo ir mūsų tautai. Šis priešas yra atviras, visam pasauliui žinomas, prieš kurį atrodo būtų taip lengva kovoti. Bet, nors ir kaip šventa ir teisinga ta kova bebūtų, pasaulis vis dar yra apkurtęs ir apakęs beveik visiems veiksmams kurie randa pradžią už niūrių, krauju permirkusių, Kremliaus sienų. Laisvojo pasaulio viešoji opinija yra tartum manikėnas tampomas ant virvutės Maskvos valdovų. Faktas, kad naujasis Kremliaus įpėdinis yra jaunas žmogus taip užbūrė įtakingus laisvojo pasaulio viešosios opinijos formuotojus, jog atrodo, kad visos problemos tuoj išsispręs ir pagaliau žemėje įsigyvens tikra ir amžina taika—jeigu tik Jungtinės Amerikos Valstybės pakeis savo nuomonę apie Kremliaus nešvarias užmačias. Deja, bet koks diktatorius kuris savo idealu turi Feliksą Džeržinsky, kaip kad Gorbačiovas jau yra pasigyręs, nieko gero nežada nei Sovietų pavergtoms tautoms, nei laisvę branginančiom dar nepriklausomom valstybėm laisvajam pasaulyje.

Kad Sovietų Sąjungos vedama pasaulio dominavimo politika nėra pasikeitus nuo pat pirmųjų bolševizmo dienų, matyti ir iš nesenai išleistos knygos "Pasaulinis Komunistų Judėjimas," kurios autorius yra vienas iš Maskvos tarptautinio departamento direktorių—Vadim Zagladin. Pagal jį sovietų koordinacinis šūkis—**Taika, demokratija ir socializmas** yra taip aiškinamas:

VIRŠUJE: Lietuvos gen. konsulas Vytautas Čekanauskas kalba Vasario 16-tos minėjime Čikagoje.
TOP: Consul general of Lithuania, Vytautas Čekanauskas, speaks at the commemoration of Lithuanian Independence, Chicago, IL.

APAČIOJE: Vasario 16-tos minėjimo dalyviai Čikagoje. —Nuotrauka J. Šidlausko
BOTTOM: The audience at the commemoration of Lithuanian Independence in Chicago.
—Photo J. Šidlauskas

Taika—sovietams reiškia vengimą visuotino karo, bet tuo pačiu kurstymą karų tautiniams išsilaisvinimams. Taika yra taip pat ir nuolatinis siekimas karinių jėgų persvaros, ne dėlto, kad būtų reikalinga kariauti, bet kad su šia viršijančia jėga būtų galima kitus gąsdinti ir be jokių aukų naujus laimėjimus nuskinti. Taika—tai bandymas sustabdyti vakarų pasaulio ginklavimasi, kad jis neprilygtų sovietų karinei jėgai Europoje. Taika—nuolatinis spaudimas atitraukti vakarų Europą ir Japoniją nuo saugumo sutarčių su Jungtinėmis Amerikos valstybėmis.

Demokratija—tai įgyvendinimas komunistinių tikslų, prisidengiant tikrąja demokratatijos skraiste, išardant buržuaziniuose kraštuose tokius junginius, kurie įgalintų tuos kraštus apsiginti nuo sovietų planuojamų agresinių veiksmų.

Socializmas-Tai sovietinė revoliucija, galutinis Maskvos dominavimas. Tarptautiniam departmentui ir tenka uždavinys laimėti šiam taikos, demokratijos ir socialzmo šūkiui pritarimą už Sovietų ribų, ką jis atlieka priduodamas ideologinį bei įdėjinį vadovavimą valdžioje neesančiom komunistų partijom; išlaikant internacionalo vienybę ir viską pajungiant į daug didesnio masto sovietų užsienio politiką—pasaulio užvaldymą.

Būdai, naudojami šiai sistemai įsigalėti, mums, patyrusiems bent vienus metus

sovietinės okupacijos, yra gerai pažįstami bei prisimenami. Deja, kas liečia mūsų tautą, tai buvo tik pradžia jos kančių, kurios ją dar skaudžiau palietė, kai pasibaigus antrajam pasauliniam karui, jai buvo antrą kartą primesta sovietinė valdžia. Tūkstančiai žuvo—vieni Lietuvos miškuose, kiti—Sovietų Sąjungos kalėjimuose bei priverčiamųjų darbų stovyklose. Ir visa tai buvo daroma atviro priešo, priešo kurio tikslas buvo paneigti Vasario 16-tosios aktą, įamžinus lietuvio teisę laisvai ir nepriklausomai gyventi.

Šiandien nelaisvėje gyvenanti didžioji tautos dalis, išbandžiusi net kelis pasipriešinimo būdus, pasirinko kitą kelią. Nelaimėjusi kovos su ginklu rankoje ji nepasitraukė iš mūšio lauko, bet tik su dar didesniu atkaklumu stojo ginti savo teisių, panaudodama metodus geriau atitinkančius šiometinėm gyvenimo sąlygom. Taip atsirado sąžinės laisvės kovotojai, Helsinkio sutarimų priežiūros komisija, pogrindžio spauda tiksliai informuojanti pasaulį apie padėtį sovietų okupuotame krašte. Ši kova su atviru priešu yra ypač reikalinga mūsų visokeriopos paramos. Čia pareiga turi perviršyti viską, nes tik tokiu būdu abi tautos dalys—tėvynėje ir už jos ribų gyvenančios, galės tikėtis teigiamų rezultatų dedamose pastangose atgauti laisvę ir tuo pačiu atstatyti nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Deja, šalia atviro priešo turime ir užsimaskavusių, prieš kuriuos kovoti yra daug sunkiau, bet kurių svarba seniai buvo suprasta bolševikų vadovų ir veikliai panaudota kitų egzilėje gyvenančių tautinių grupių politiniam sunaikinimui. Šis priešas engiasi ir po mūsų pamatais. Būkime tad daugiau apdairūs, kad netektų ir mums atsidurti situacijoje, kur priešas yra visur apie mus, tik ne priekyje kur mes tikime jį visuomet matyti. Tad, žiūrėdami į ateitį visuomet prisiminkime ir praeitį, nes istorija kartojasi tiems, kurie jos niekada nežinojo. O geriau pažinus visus savo priešus, kaip viešus taip ir užsimaskavusius, išvengsime pasikartojimo klaidų, kurios visuomet apmokamos aukšta ir bereikalinga kaina.

Bet kokiam užmojui atsiekti, ypač jeigu tas darbas liečia daugiau žmonių, reikia vieningos veiklos. Apie tai daug ir dažnai kalbame savo tarpe. Nuomonių skirtumas yra sveikas reiškinys, nes tai rodo žmogaus veržlumą pažinti jį supančią aplinką ir spręsti su ja susijusias problemas savo protu, savo išmintimi. Aristotelio tiksli pastaba, kad kai kurie žmonės yra tokie tikri savo nuomonės teisingumu, kaip kiti iš vis savo žinojimu tinka ir šių dienų žmogui. Tai mes galime lengvai pastebėti kasdieniniame gyvenime—kaip privačiuose pokalbiuose taip ir organizuotoje veikloje. Tačiau solidarumo vardan, kuriuo itin pasižymėjo nepriklausomybės akto signatarai, kada jų nuomonių skirtumai nubluko prieš momento svarbą, taisykime savo kelius kur jie tai yra reikalingi. Žvilgterėkime atidžiau į save pačius, ar kartais mes irgi nesame panašūs į tuos kritikus, kuriuos Richard Le Gallienne pavadino "žmonėmis sukurtais girti didesnius žmones už juos pačius, deja, jie tokių niekaip negalėjo surasti." Tokiai elgsenai mūsų tarpe neturėtų rastis vietos, nes ji netinka laiko dvasiai kuri šiandien reikalauja visų mūsų

Po vasario 16-tos minėjimo Lino Kojelio pagerbime, rengėjai, kaip iškiliam lietuviui, įteikė jam dovaną, dail. Igno paveikslą. Iš k.: Linas Kojelis, L. Mažeikienė, ALT-o pirm. A. Mažeika, L.B. Vak. Apyg. pirm. Angelė Nelsienė ir Tautos Fondo pirm. Myk. Naujokaitis. —Nuotrauka R. Nelso

After the commemorative ceremonies of Lithuanian Independence Day on February 16th a reception was held honoring the guest speaker, Mr. Linas Kojelis. The organizing committee presented Mr. Kojelis with a painting by Ignas. From l. to r.: Mr. Linas Kojelis, special assistant to the president; Mrs. Liucija Mažeika; Mr. Antanas Mažeika, president of the L.A. chapter of the Lithuanian American Council; Mrs. Angele Nelsas, president of the Lithuanian Community, Inc., Western Region; and Mykolas Naujokaitis, president of the L.A. chapter of the Lithuanian National Fund.

vieningų pastangų kovoje prieš Lietuvos valstybinių teisių sutrypėją ir žmogaus laisvės engėją—Sovietų Sąjungą.

Esame nedidelė, bet ryžtinga tauta. Daug blogesnėse sąlygose likęs tautos kamienas tikisi mumyse, jo atžalose, rasti bent moralinę paramą taip reikalingą jo paties gyvastingumui pratęsti. O jos mes jai nesuteiksime, jei nebus vienybės mūsų darbuose—ypač siekiant laisvės okupuotam kraštui.

Negailestingai bėgantis laikas retina eiles tų kurie liejo kraują už Lietuvos valstybingumo apgynimą. Beveik 46 metai po nepriklausomybės praradimo išaugino dvi skirtingas naujas kartas: vieną tėvynėje, kitą čia išeivijoje. Viena iš jų augusi laisvėje, neturėjo progos pažinti savo tėvų šalies, pamilti ją taip kaip jų tėvai mylėjo. Jai tas kraštas, nors ir su didžiausia meile šimtus kartų pasakotas, lieka tolimas ir gal net kartais nesuprantamas. Tėvų ir protėvių palikimas, garbinga tautos praeitis, jos istorija ir ypač kalba, vis mažiau ir mažiau darosi girdima jos lūpose. O juk tai yra mūsų svarbiausias ryšys su tauta, su tėvynėje augančiomis kartomis.

Žinokime, kad be kalbos nebus ir tos tikros meilės protėvių žemei, nes tik per ją žmogus tegali pilnai suprasti ir išgyventi tą ryšį, kuris jungia jį su jo šaknimis. Šiandien okupuotoje Lietuvoje lietuvių kalbai ir tautos praeičiai pažinti yra rodama daugiau dėmesio kaip bet kada praeityje. Troškimas pažinti tai kas draudžiama (ne tik nepriklausomybės laikotarpis, bet ir kai kurie ankstyvesnieji laikai) yra neužslopinamas. Nenuostabu tad, kad Vasario 16-tą kai kur mokyklose mokiniai ateina į pamokas apsirengę šventiškais rūbais. Tai jų būdas parodyti kaip jie brangina tėvų ir protėvių palikimą: tai jų išraiška prisirišimo prie savo tėvynės ir troškimo savitos laimės.

Varge, skausme, priespaudoje, kalėjime ar priverčiamųjų darbų stovykloje, anapus Atlanto nuo Baltijos iki tolimųjų Azijos bei Sibiro kraštų, Vasario 16-tosios dvasia yra gyva. Ja kvėpuoja kiekvieno lietuvio krūtinė, ja plaka kiekvieno lietuvio širdis. Branginkime tad ir mes šį palikimą, jos kalbą, jos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo troškimą, kad jis visuomet būtų mūsų mintyse ir visuose mūsų darbuose.

Los Angeles ALT-o surengtame Vasario 16-tos minėjime dalis svečių. Iš k.: Alfons Reins, Bernard Nurmsen, Liucija Mažeikienė, kun. dr. Algirdas Olšauskas, Jonas Jurkūnas ir kiti.

Part of the guests at the February 16 commemoration in Los Angeles. From l. to r.: Alfons Reins, Bernard Nurmsen, Liucija Mažeika, Rev. Dr. Algirdas Olšauskas, Jonas Jurkūnas and others.

Džiugu matyti, kad Lietuvos vardas ir jos likimas paskutiniu laiku dažniau ir teisingiau yra minimi laisvojo pasaulio kraštuose. Helsinkio paktas, nors ir daug sukėlęs kontroversijos mūsų tarpe, plačiai pravėrė duris parodyti pasauliui sovietų vykdomą genocidą mūsų tėvynėje, kur žmogaus teisių doktrina figuruoja tik popieryje. Reikėjo pasaulį sujudinti Afganistano tragedija, kad sovietų imperialistiniai kėslai būtų demaskuoti, ir kad jų grobuoniški veiksmai taptų pasmerkti didžios daugumos valstybių Jungtinių Tautų forume. Žmogaus teisių konferencijose Lietuvos sąžinės bei tikėjimo išpažinimo laisvės kalinių vardai nuolat bado sovietams akis. Pagaliau ir Europos parlamente išgirdome daug palankių balsų reikalaujančių savo kraštų vyriausybes kelti viešumon sovietų okupacijos neteisėtumo bei žmogaus teisių pažeidimo klausimus okupuotuose Baltijos kraštuose. Nors sovietinė imperija nuo to dar nepradėjo byrėti ar rodyti kokių nors nuolaidos ženklų, bet pats faktas, kad jai reikia aiškintis prieš pasaulį teikia mums padrąsinančių vilčių, kad iki šiol dėtos pastangos nebuvo veltui. Tačiau to mums negana. Prisiminkime, kad nuo Tautų Sąjungos laikų, kada Lietuva buvo pilnateisė jos narė, iki šių dienų Jungtinių Tautų, pasaulis keleriopai praturtėjo nepriklausomų valstybių skaičiumi. Daugumai jų mūsų tautos bėdos bemaž iš viso ar yra žinomos, o jei ir yra, tai jų parama mūsų byloje, jei tokia iškiltų Jungtinėse Tautose, žinant Sovietų Sąjungos įtaką į taip vadinamas trečiojo pasaulio valstybes, būtų labai kvestijonuojamą.

Tad kreipkime ypatingą dėmesį į juos, tinkamai aprūpindami žiniomis apie mūsų pavergtą kraštą, ypač pabrėždami faktą, kad jų laisvė kilo iš po antrojo pasaulinio karo griuvėsių, kai tuo tarpu mūsų—tapo tik giliau palaidota vienam iš to karo sąmokslininkų laimėtoju likus. Mes taip pat džiaugiamės rodomais draugiškumo mostais ateinančiais iš didžiųjų demokratijų, kada pakartotinai mums primenama, jog sovietų okupacija yra neteisėta ir kaip tokia vis nepripažįstama. Tačiau, vien tik toks fakto konstatavimas negražins okupuotam kraštui laisvės.

Giedant himnus. Iš Vasario 16 d. minėjimo Klevelande. —Nuotrauka V. Bacevičiaus

The singing of national anthems at February 16 commemoration in Cleveland.

Gi laisvei atgauti reikia daugiau negu užuojautos. Reikia didelio ir nenugalimo ryžto, aukos prilygstančios nepriklausomybės karų, 1941 metų sukilimo, bei partizaninių kovų kainai, ką galime tik mes vieni duoti. Tik abi tautos dalys—tėvynėje ir išeivijoje—sujungę jėgas bendram tikslui, spausdamos priešą iš vidaus ir iš lauko, galės tikėtis laimėjimo.

Mes—išeivijos lietuviai—prisiėmėme tam tikrą atsakomybę savo tautai palikę ją jos skaudžiausioje valandoje. Partizanų pralietas kraujas patikėjo mums sugrąžinti laisvės žiburį į jo šviesos trokštančią tėvynę—mūsų protėvių žemę—Lietuvą. Neapvilkime jų, nes jeigu mes bent truputį savimi suabejosime, prarasime viską, ne kokią mažą dalelę tos siekiamos laisvės, bet viską kas buvo mums patikėta.

Šiandien, dauguma mūsų žvelgdami atgal į tuos 42 metus nuo išvykimo iš Lietuvos, matome ne tik kiek gero nuveikėme, bet ir kiek būtinų darbų neatlikome, kuriems deja jau daugiau nebus progos dienos šviesos išvysti. Gal kartais ir perdaug skubėdami žiūrėti į ateitį pamiršome tiksliau įvertinti tą netolimą praeitį, kuri šiandien mūsų priešų iškraipyta yra naudojama ne tik pavienių asmenų, bet ir visos tautos niekinimui. Remkime tad pastangas tų, kurie ryžosi pastoti kelią OSI/KGB sandėriui. Padėkime tiems kurie yra į tas žabangas nekaltai pakliuvę. Atvirą priešą mes turime tik vieną, bet jo darbus dirbančių yra daug.

Nors laikas ir gydo žaizdas, bet neištrina atsiminimų. O atsiminti mums reikia daug, nes rankų siekiančių net tik mūsų žemių, bet ir gyvybių yra namažai. Būkime pasiruošę, kad vėl nepasikartotų nepriklausomybės karų epizodai, nes nėra jokio užtikrinimo, kad bendro likimo skriaudžiamas kaimynas ir vėl netaps mūsų priešu.

Juk mes be Vilniaus nenurimsim, nes jis buvo, yra ir turi likti mūsų sostine. Mes nenurimsime ir be Klaipėdos, lango į pasaulį, bet šiandien jie abu oficialiuose šio krašto žemėlapiuose yra rodomi už Lietuvos ribų, nes tokios mūsų sienos buvo prasidedant antrajam pasauliniam karui Europoje. Taigi, eidami su laiku pirmyn, nepamirškime pasižvalgyti ir į šalis. Būkime pasiruošę laikui atėjus apginti savo teises, į mums priklausančias žemes, faktais o ne vien tik retorika.

Tačiau, kaip nelaimė dažnai suartina išsisklaidžiusius į tolimus pakraščius šeimos narius, kaip pasaulinė olimpiada ar teroristų veiksmai iškėle JAV patrijotinius jausmus, taip ir mums lietuviams Vasario 16-toji turėtų būti tuo akstinu išjudinančiu bendriem siekiam bet kur pasaulyje gyvenančius išblaškytus Lietuvos vaikus. Mes esame laisvi, trokškime tad visa širdimi laisvės ir tiems mūsų broliams ir sesėms kurie jos nėra turėję jau daugel metų. O kad jie nori laisvėje gyventi kalba į mus jų nenuilstanti kova prieš okupantą. Vasario 16-tosios dvasios nepajėgė užslopinti kad ir ilgi bei žiaurūs okupacijos metai. Žiūrėkime, kad ši dvasia amžiais būtų gyva ir mumyse—laisvojo pasaulio lietuviuose. Gi tai dvasiai karštai degti neužtenka vien tik vienos dienos metuose, bet ji reikalinga kadieninės mūsų pakurstos, nes tik taip ji pragyvens visus priespaudos laikus, tik taip ji išaugins naujus

(Nukelta į 22 pusl.)

Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos choras, vad. muz. Čyvaitės Kliorienės atliko programos dalį per Vasario 16-tos minėjimą Klevelande.

The Perpetual Help of Mother of God parish choir under the direction of Rita Cyvas Kliorys, participated in the program at the Lithuanian Independence commemoration in Cleveland.

Algirdas Gustaitis

Pašnekėsys su Pranu Lubinu

Europos krepšinio pirmenybės buvo surengtos Kaune 1939 metais. Tūkstančiai pripildė erdvią, modernią Kūno kultūros sporto salę. Įtempčiausios ir daugiausiai susidomėjimo sukėlusios rungtynės **Lietuva — Latvija.** Abi komandos buvo skaitomos geriausiomis visoje Europoje. Šias rungtynes taip prisimena P. Lubinas, mūsų komandos kapitonas: "*Žaidėm labai įtemptai. Latviai buvo gerai treniruoti. Jie užsispyrusiai kovojo už kiekvieną tašką. Atėjo paskutinė žaidynių minutė. Latviai turi kamuolį. Mes jį atsikovojam. Jie veda 36—35. Aš pradėjau rėkauti ir burnoti prieš mūsų žaidikus, surikau: 'del Dievo meilės, meskit man kamuolį', nes aš stovėjau prie pat krepšio. Pagaliau Arturas Andrulis, kuris mokėjo neblogai angliškai, man linktelėjo ir sviedė man kamuolį. Paskutinę sekundę aš apsisukau ir įmečiau, ir tas mums laimėjo žaidimą 37—36. Žiūrovų minia išsiveržė plojimais, subėgo į aikštę, pagriebė mūsų žaidikus ir ant pečių nešiojo.*"(iš "The Observer" nr. 7)

Taigi tos akimirkos herojus Pranas Lubinas! Nuo tada ir aš jį "pažinau".

1955 m. aplankiau Praną Lubiną. Susipažinome. Rodė iš Lietuvos atsivežtus spaudos iškarpų rinkinius, kitus suvenyrus. Jam pavyko įsigyti Lietuvos kino kronikas apie 1938 m. Kaune įvykusią Pasaulio Lietuvių Tautinę olimpijadą, kurioje atidaromą kalbą pasakė tuometinis Lietuvos respublikos prezidentas Antanas Smetona. Antroji jo atsivežtoji filmo kronika — momentai iš III-jų Europos krepšinio varžybų 1939 metais, įvykusių Kaune.

Šiais metais ir vėl vykstu pas Praną Lubiną pasikalbėjimui.

Pasisveikinam lietuviškai, toliau kalbamės angliškai, nes jis beatsimena tik paskirus lietuviškus sakinius ar žodžius. Tas pats maloniai besišypsantis veidas, bičiuliškai žvelgiančios akys...

Ant sienos alejinis Gedimino pilies paveikslas, labai brangintas jo tėvo Konstantino, mėgsta tą paveikslą ir P. Lubinas, nors paveikslas gana senai paišytas. Dabar Lubinas vaikšto šlubteldamas. 1967 m. darbovietėje parvirto ant netvarkingų laiptų ir krisdamas sužeidė kojos kulkšnį, kuris ir dabar dar skauda vaikštant. Po operacijos, kuri nieko nepagelbėjo, atrodo, reikės dar vienos. P. Lubinas dirbo filmų studijoje virš 44 metų, kaip asistentas filmų gamyboje. Ne kartą vaidino ir statistu.

Noriu klausinėti pagal mano surašytus klausimus, bet Lubinas pertraukia, duoda jo parašytus biografinius duomenis, prašo perskaityti, kad nekartočiau klausimų. Tie duomenys vertingi, bet plačiąjai lietuvių visuomenei reikėtų kitokių, artimesnių mums.

P. Lubinas gimė 1910 m. sausio m. 10 d. Los Angelese, kur praleido vaikystę ir dabar gyvena. Krepšinį pradėjo žaisti Belweder'io pradinėje mokykloje. Gerokai vėliau — UCLA krepšinio rinktinėje.

— Kaip pakliuvai į JAV-ių krepšinio rinktinę?

— 1936 m. žaidžiau Universal Pictures krepšinio rinktinėje, kuri laimėjo amerikiečių varžybose antrą vietą. Amerikiečių olimpinis komitetas, neturėdamas pinigų, nei paramos iš kitur, parinko 2 krepšinio komandas. Tarp jų ir vyko rungtynės. Laimėjo mūsų komanda. Olimpinis komitetas parinko dar 6 vyrus ir vieną priedui iš universiteto. Taip sudarytos dvi grupės. Tai ir buvo JAV-ių krepšinio rinktinė pasiųsta į Berlyną 1936 metų olimpinėms varžyboms.

Agota Lubinienė tautiniais rūbais, Milane, Italijoje, 1939 m.
Mrs. Marija Agota Lubinas in Lithuanian national costume in Milan, Italy, 1939.

— Ar 1936 m. Berlyno olimpijadoje buvo didelis susidomėjimas krepšiniu?

— Visiškai menkas! Tais laikais krepšinis nebuvo populiarus sportas. Olimpines krepšinio žaidynes stebėdavo labai mažai žmonių, beveik tuščia aikštė. Dabartiniams krepšininkams būtų keista, kad Berlyno olimpinėse varžybose žaidė negrįstoje aikštėje, po atviru dangum. Kai nelijo, tai žaidžiant dulkės rūko, lyjant — purvas taškėsi. Tais laikais į sportą žiūrėjo visai kitaip.

Taigi 1936 m. Berlyno olimpijadoje JAV-ės turėjo dvi krepšinio komandas, kurios žaidė pakaitomis. Tų metų krepšinio vadovų nuomonė buvo, kad susižaidusi komanda daug geresnė ir netikėjo, kad galima išrinkti geriausius žaidikus iš abiejų komandų ir padaryti vieną stiprią; esą jie nebus susižaidę...

Paskutinę olimpijados dieną lijo, tai buvo dar mažiau žiūrovų. P. Lubinas buvo savo komandos kapitonu, tik, deja, kadangi komandos žaidė pakaitomis, tai P. L. komandai teko žaisti tik 2 rungtynėse, kai kita komanda turėjo progos žaisti net tris kart.

Nežiūrint skubotai sumestų krepšinio komandų Berlyno olimpijadoje JAV laimėjo patį pirmąjį aukso medalį.

— Ar Berlyno olimpijados metu užkabino aukso medalį?

— Į medaliais apdovanojamųjų eiles buvo

Pranas Lubinas pasikalbėjimo laiku su šio rašinio autoriumi. —Nuotr. Algirdo Gustaičio
Frank Lubin with author of this article

Nepriklausomos Lietuvos krepšinio rinktinė, 1939 m. Kaune apgynusi Lietuvai Europos krepšinio čempiono titulą. Nuotrauka daryta gegužės mėn. Po rinktinės kojomis—gausybė žydinčių gėlių, kurių spalva juoda-balta nuotraukoje, gaila, nematyti. Šią nuotrauką, kaip ir visus čia spausdinamas, paskolino Pranas Lubinas. Iš kairės lietuviai krepšininkai, Lietuvių tautinės komandos 1939 m. Europos nugalėtojai: Vytautas Norkus, Juozas Jurgėla, Eugenijus Nikolskis. Pranas Mažeika. Feliksas Kraučiūnas, V. (Mindaugas) Šliūpas, Leonas Baltrūnas, Pranas Lubinas, Vytautas Budriūnas, Zenonas Puzinauskas, Mykolas Ruzgys, Arturas Andrulis, A. Cenfeldas, Vytautas Leščinskas ir Leonas Petrauskas.

After winning the European championship title in May of 1939 the Lithuanian national basketball team was presented with a mountain of flowers. From l. to r.:Vytautas Norkus, Juozas Jurgela, Eugenijus Nikolskis, Pranas Mazeika, Feliksas Krauciunas, V. (Mindaugas) Sliupas, Leonas Baltrunas, Pranas Lubinas (Frank Lubin), Vytautas Budriunas, Zenonas Puzinauskas, Mykolas Ruzgys, Arturas Andrulis, A. Cenfeldas, Vytautas Lescinskas and Leonas Petrauskas.

pakviesti ne mano komandos žaidikai, bet pirmosios komandos, kuriai vadovavo Bill Wheatley. Mes tik stebėjome apeigas iš tolo ir gailėjomės, kad mūsų nepakvietė.

— Kada gavai olimpinį aukso medalį?

— Gerokai vėliau, jau grįžus į Kaliforniją, paštu prisiuntė. Smagus jausmas tokį medalį gavus.

— Kas ir kaip pakvietė vykti į Lietuvą?

— 1936 m. Berlyne, einant gatve, jaunas gražus vyras klausinėjo aukštų amerikiečių, ieškodamas Prano Lubino. Tuo laiku JAV-ių krepšinio komandoje aš buvau ketvirtas ūgiu, trys dar augštesni. (P. L. yra beveik 6 pėdų 1 colį) *Taigi Berlyno gatvėje užkalbino Algirdas Vokietaitis, Lietuvos sporto įgaliotinis, gerai kalbėjęs angliškai. A. Vokietaitis paklausė ar norėčiau žaisti Lietuvos krepšinio rinktinėje ir treniruoti Lietuvos krepšininkus. Iš kart mielai sutikau.*

Kelionei į Lietuvą labai pritarė P. Lubino tėvas Konstantinas, kilęs nuo Vilkaviškio. K. Lubinas buvo veiklus lietuvis, skaitė lietuvišką spaudą, pirko knygas, priklausė Lietuvos Susivienijimui ir kitoms lietuviškoms organizacijoms. Šiai kelionei pritarė visa giminė, nes jie (jis pats, žmona Marija Agota ir jos sesuo) jau buvo pradėję ruoštis į kelionę Lietuvos aplankyti. Kelionę apmokėjo P. Lubino tėvas Konstantinas.

— Kokie įspūdžiai atvykus į Nepriklausomą Lietuvą?

— Pirmiausia malonus jausmas, kad esu mano tėvų žemėje. Kauno geležinkelio stotyje pasitiko labai maloniai. Negaliu prisiminti mus sutikusių asmenų pavardžių, bet jų tarpe buvo Lietuvos sporto vadovas Augustauskas, jei teisingai prisimenu. Netrukus pradėjo mus supažindinti su Lietuva, daug kur vežiojo. Lietuva labai graži, žmonės malonūs. Provincijoje bevažinėjant vežimais, žmona išvirto ir susilaužė koją. Žmonai išėjus iš ligoninės, mus nuoširdžiai globojo Algirdo Vokietaičio šeima, pas juos, kol žmonai gijo koja, ir gyvenom. Visi mus labai globojo. Apie 3 mėnesius gyvenom Kaune, kur aš pagilinau savo lietuvių kalbą, net Marija pramoko lietuviškai, ir su lietuviais jau galėjom susikalbėti, kuo visi labai džiaugėsi.

Begyvendamas Lietuvoje P. L. daug kartų žaidė su Lietuvos krepšininkais. Visas tas bendravimas ir žaidynės paliko labai šiltus prisiminimus. 1936 m. lapkričio m. grįžo atgal į Los Angeles.

1938 m. birželio mėn. Lubinas su žmona grįžta į Lietuvą Tautinės olimpijados proga, ir pasiliko gyventi net pusantrų metų. Per tą laiką žaidė LFLS krepšinio komandoje, treniravo daugybę sporto klubų pradedant policijos mokykla ir bagiant Maccabees. (sovietų krepšinio istorijos žinovai net ir dabar jį, iš visų buvusių tų laikų žaidikų, skaito, kaip vieną iš geriausių, tokio paties lygio kaip ir dabartiniai sovietų žaidikai).

JAV-ių krepšinio rinktinė, pirmą kartą krepšinio olimpinėse varžybose—1936 m. Berlyne—laimėjo aukso medalį. Ant laivo, plaukiant iš Europos į Ameriką. P. Lubinas antroje eilėje šeštas iš kairės.

—Nuotrauka Francis Johnson

On their return from the 1936 Olympics in Berlin the gold-winning team poses on deck of their ship. Frank Lubin is sixth from left.

Antrą kartą Lietuvoje dar maloniau, nes turi daug pažįstamų. Grįžęs, pradėjo treniruoti Lietuvos krepšinio rinktinę. Policijos mokykloje dėstė mankštą, krepšinį ir tinklinį. Turi keletą nuotraukų su policininkais mankštos ir vaišių metu.

Begyvendami Lietuvoje, abudu ir jis ir žmona, įsigijo Lietuvos pilietybę, neatsisakydami savo JAV pilietybės. Kartais ta dviguba pilietybė sukeldavo šiokių tokių keblumų; kartą vykstant į Latviją, muitinėje parodė Amerikos pasus, kas labai sumaišė Latvijos muitininką, įsitikinusį kad Lubinai yra Lietuvos piliečiai, ir tik po pasikalbėjimo telefonu su JAV-ių ambasada, įsileido į Latviją. Kiek P. Lubinas prisimena latviai buvo labai nedraugiški ir rungtynių metu.

— Ką iš Nepriklausomos Lietuvos geriausiai prisimenate?

— Lietuviai labai malonūs žmonės, įvertina ir gerbia tuos, kurie padaro gero Lietuvai. Prisimenu Užsienio Lietuvių draugijos pirmininką advokatą Rapolą Skipitį, nuolat kvietusį pas save, vaišinusį, visad labai malonų. Puiki Algirdo Vokietaičio šeima. Didelį įspūdį paliko Lietuvos prezidento pakvietimas į prezidentūrą, kur prezidentas labai draugiškai ir maloniai su mumis kalbėjosi. Tuo pačiu laiku buvo pakviestos 4 Amerikos lietuvaitės vienuolės, kurios lankėsi Kaune. Prezidentas nusifotografavo su mumis visais.

Lietuviai buvo tikrai malonūs, nesijuokė iš žmonos silpnos lietuvių kalbos, stengėsi suprasti ir kartais kalbą pataisydavo. Ne tik Kaune, kur mes gyvenom, berods, Metropolio viešbutyje, bet ir provincijoje atpažindavo, klausydavosi kalbų, klausinėdavo, prašydavo daugiau papasakoti. Norėjosi kiek galima daugiau lietuviams padėti. Lietuviai sportininkai puikiai nuaugę, tvirti, miklūs, drausmingi ir pareigingi, draugiški. Su jais vienas malonumas dirbti.

— Ar amerikiečiai tiek pat Jus gerbia kaip mes, lietuviai?

— Amerikoje daug žymių sportininkų iš olimpijadų parsivežusių po keletą aukso medalių. Amerika didelė šalis, jai auksiniai medaliai nenaujiena, tą patys turite suprasti.

P. Lubinas prisiminė, kad Nepriklausomoje Lietuvoje krepšinio "plonybes" aiškino ne vien tik jis, bet taip pat ir kiti geri Amerikos lietuviai sportininkai, mokę Lietuvos krepšininkus, kaip Kriaučiūnas, Ruzgys ir kiti. Džiaugiasi, kad ir dabar lietuviai labai geri krepšininkai, žino, kad sovietai išnaudoja lietuvius, latvius, estus. Norėtų pamatyti Lietuvą... kai ji bus laisva. Jis galvoja, kad Lietuvos krepšininkai 1939 m. buvo tokioje geroje formoje, taip gerai pasiruošę, kad būtų galėję laimėti **pasaulio** krepšinio meisterio titulą, jei tuo metu būtų buvusios tokios rungtynės.

— Ar lietuviai pakviečia kalbėti į savo klubus?

— Aną kartą kvietė golfininkai, bet dabar man sunku vaikščioti, nors anksčiau buvau geras golfininkas. Nesenai pakvietė Lietuvos Vyčiai.

(Nukelta į 15 pusl.)

Pranas Lubinas su žmona Marija Agota (Agnes) Lubiniene jų namo sodelyje. Nuotr. Algirdo Gustaičio
Frank Lubin and his wife Marija Agnes admire their garden.

Prano Lubino tėvai ir broliai, apie 1912 m., Kalifornijoje. Iš kairės: Jurgis Lubinas, Juozas Lubinas, Pranas Lubinas, motina Antanina Vasiliauskaitė-Lubinienė, tėvas Konstantinas Lubinas, brolis Vytautas Lubinas.
Frank Lubin's parents and brothers in California, around 1912. From l. to r.: Jurgis Lubinas, Juozas Lubinas, Pranas Lubinas, mother Antanina Vasiliauskas-Lubinas, father Konstantinas Lubinas, Vytautas Lubinas.

Nepriklausomos Lietuvos respublikos prezidentas Antanas Smetona (sėdi viduryje) 1939 m. pakvietęs į prezidentūrą atvykti Praną Lubiną (stovi) su žmona Marija Agota (sėdi). Taip pat keturios Amerikos lietuvaitės vienuolės. Greta stovintieji vyrai neatpažinti.
In 1939 Frank Lubin (standing) and his wife Marija Agota (sitting) visited the office of the president of Lithuania, Antanas Smetona (seated in the middle), together with other guests.

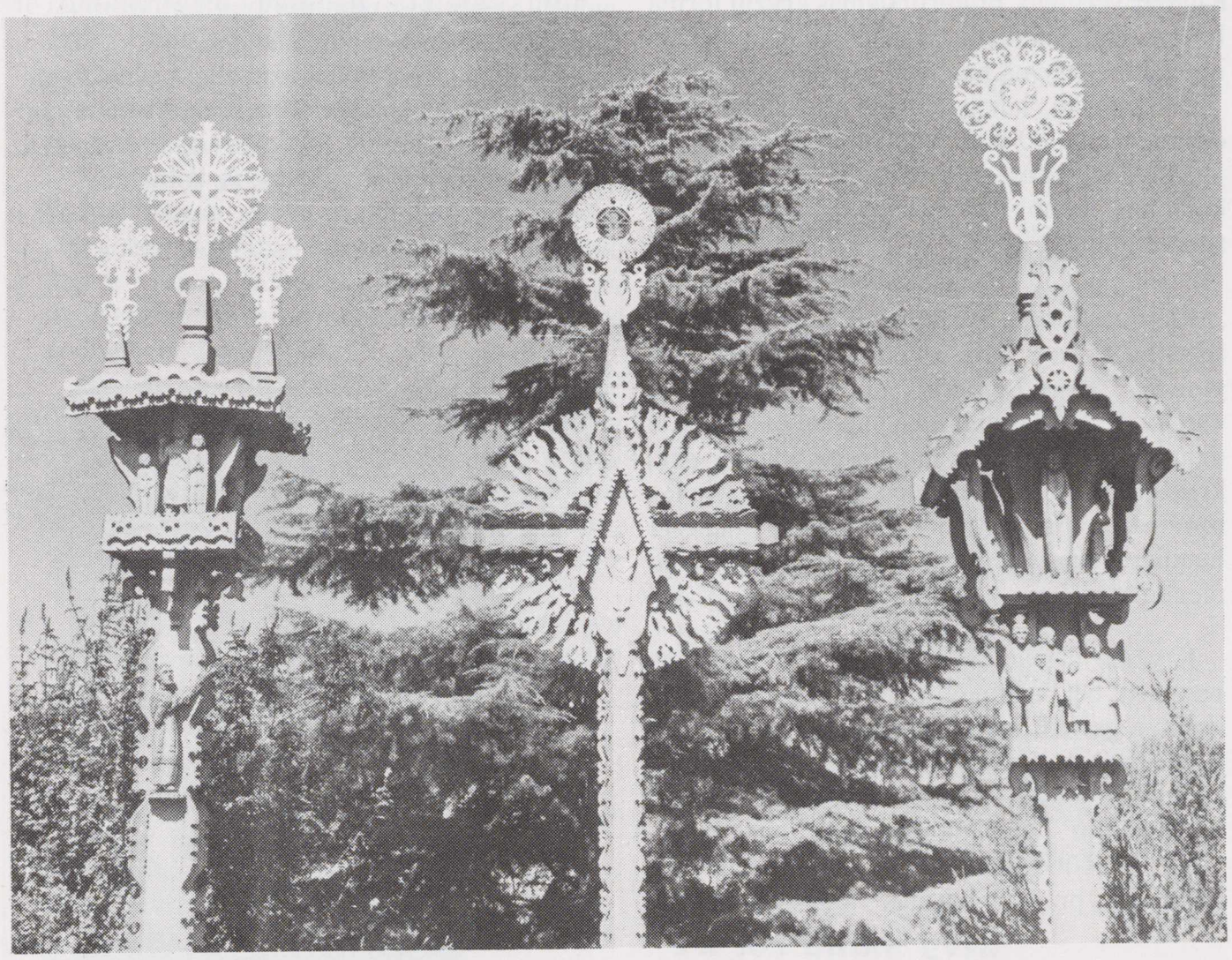

Trys paminkliniai kryžiai (viršutinės dalys), daryti Daumanto Čibo.
Three memorial crosses (upper parts), carved by Daumantas Čibas.

"KRYŽIŲ KALNELIS" TOLUVOJ

Kryžių autoriui mirus, šeimos nariai planuoja išsikelti iš sodybos. Kas išgelbės meno paminklus nuo sunaikinimo?

Klausiate: "Kur yra toji "Toluva"? Tai Čibų, Adelės ir Daumanto, sodyba Vistoj (Pietų Kalifornijoj), pavadinta vardu "Toluva", analogiškai su Lietuva, Sūduva, Dainava.

Daumantas Čibas, pedagogas, redaktorius, keliauninkas, fotografas, jaunimo rašytojas (apysaka "Žaižaras", išleista "Liet. Dienų leidyklos) ir medžio skulptūrų drožėjas, įsigijęs kelių akrų žemės su trobesiais, per kelioliką metų namus pavertė meno muziejum, o kiemą liaudies kryžių šventove.

Aptarti jo medžio meno darbams ir juos parodyti reiktų visų LD žurnalo puslapių. Šiuo tarpu pasitenkinsime bent trumpai supažindindami skaitytoją su jo sodybos kryžiais.

D. Čibas, gimęs 1907 m. Šiaurės Aukštaitijoj, Vabalninko parapijoj, į JAV atvyko po II pasaul. karo, ir apsistojo Bostone pas gimines. Vėliau iš Bostono persikėlė į Los Angeles, o galiausiai įsikūrė Vistoj. Čibų šeima buvo vieni iš pirmųjų lietuvių Vistoj. (Čibas mirė 1982 m.).

1985 m. rugsėjo 14 d., Kryžiaus Išaukštinimo šventėj, Toluvos sodyboje žmona Adelė ir sūnus Kantrimas surengė pamaldas, kurias laikė iš Phoenixo atvykęs kun. A. Valiuška, dalyvaujant vietos ir apylinkių gausiam lietuvių būriui. Po pamaldų svečiai turėjo progos apžiūrėti visus sodybos medžio drožinius o taip pat ir namuose Čibo paliktų medžio meno darbų "galeriją", visose sienose iškabintas medžio skulptūras, bareljefus, lėkštes, statulėles ir kitokius darbus, daugiausia religinio turinio.

Kun. A. Valiuška pasakė pamokslą, kuriame tarp kitko kalbėjo:

"Jau nuo seno lietuviai savo sodybose, prie bažnyčių, vienuolynų, kapinėse ir kitose vietose statydavo ir tebestato kryžius, kurie tikinčiam žmogui primena Kristaus kančią, o po to — garbingą prisikėlimą.

Paprastai žmonės prie savo namų ar pakelėse statydavo po vieną kryžių savo tikėjimo meilei atžymėti. Daug tokių kryžių ir dabar tebestovi prie lietuviškų bažnyčių, vienuolynų, lietuviškų įstaigų. Yra vietovių čia Amerikoje ir Vokietijoje, kur daug lietuvių tremtinių gyveno — ten kryžiai buvo statomi lietuvių kankiniams atžymėti. Jie ir dabar, po daugelio metų, yra išlaikomi bendromis lietuvių pastangomis. Toks gražus kryžius išdidžiai stovi gražiame parke Portlande, Ore., prie Sopulingosios Dievo Motinos bažnyčios. Net trys gražūs lietuviški kryžiai stovi Daytone, Ohio, prie vietos lietuvių parapijos. Meniškais kryžiais ir koplytėlėmis yra išpuoštas Pranciškonų parkas Kennebunk Port, Maino valstijoje. Puikų lietuvišką kryžių su gražia ornamentika galite matyti ir Putname, Conn. Bet niekur čia Amerikoje nėra tekę užtikti panašaus kryžių kalno, kuris būtų išpuoštas net septyniais meniškais kryžiais. Ant tokio kalnelio mes meldžiamės dabar, gėrėdamiesi kryžiais, pastatytais įvairiomis progomis vieno tikinčio žmogaus.

Teisybė, mes savo tėvynėje, netoli Šiaulių, turime garsųjį "Kryžių" kalną, kurio taip nekenčia sovietinė, ateistinė Lietuvos okupanto valdžia. Tame Kryžių kalne, nežiūrint valdžios trukdymų, kryžius net nakties metu stato tikintys lietuviai. Kai ateistinė valdžia juos sunaikina, pasišventę žmonės atstato net gražesnius... Tame kalne kryžiai ne mažėja, bet vis gausėja ir garsėja plačioje apylinkėje. Tai yra tinkinčių žmonių demonstracija prieš religinę priespaudą.

Šios vietovės buvęs šeimininkas, menininkas, drožinėtojas Daumantas Čibas, už kurio sielą dabar čia meldžiamės, šiuos kryžius pastatė su didele meile ir kruopštumu. Jis giliai išgyveno Lietuvos istorinius įvykius ir juos savo meniškų sugebėjimu išreiškė kryžiuose. Pats pirmas kryžius buvo pastatytas Lietuvos krikšto sukakčiai atminti. Jame išdrožinėtas karalius Mindaugas, kuris su svita krikštijo Lietuvą..."

Kada ir kuriomis progomis buvo sukurti ir pastatyti kryžiai:

1966 m. pastatytas pirmas kryžius, skirtas Lietuvos partizanams.

1972 m., po Romo Kalantos susideginimo, padarytas sieninis kryžius, kur įrašyti ir kiti susideginę jaunuoliai: Stonis, Andriuškevičius, Ališauskas, Kalinauskas.

Amerikos 200 metų sukakties proga pastatyti 3 kryžiai (žiūr. pirmą foto nuotrauką, psl. 9). Centrinis kryžius dedikuotas Prisikėlusiam Kristui; kairėje karaliui — Mindaugui ir jo dviem sūnūm, nužudytiem už tikėjimą; dešinėje mirusiems ir tebekenčiantiems Sibiro tremtiniams, kankiniams už tikėjimą.

Šoninių kryžių koplytėlėse matome kai kuriuos šventai gyvenusius istorinius lietuvius: pranciškoną Ambraziejų Pabrėžą, Barborą Žagarietę, arkiv. Jurgį Matulaitį, kun. Allf. Lipniūną, karalaitį šv. Kazimierą. Be to, čia matome Kristaus Nazarėno (ž. psl. 10 dešinėje) Šiluvos ir Aušros Vartų Marijos statulėles. Kryžių papėdėse išdrožti įrašai: Lietuva, per amžius tu gyva; Garbė Dievui Tėvui, kad mes esame lietuviai; Mes mylime Dievą, Tėvynę, laisvę.

Visi šie kryžiai yra originalūs — tai Daumanto Čibo meninių rankų ir jautrios širdies kūryba. Metalinės kryžių viršūnės, statulos, ornamentai ir visa kompozicija yra menininko

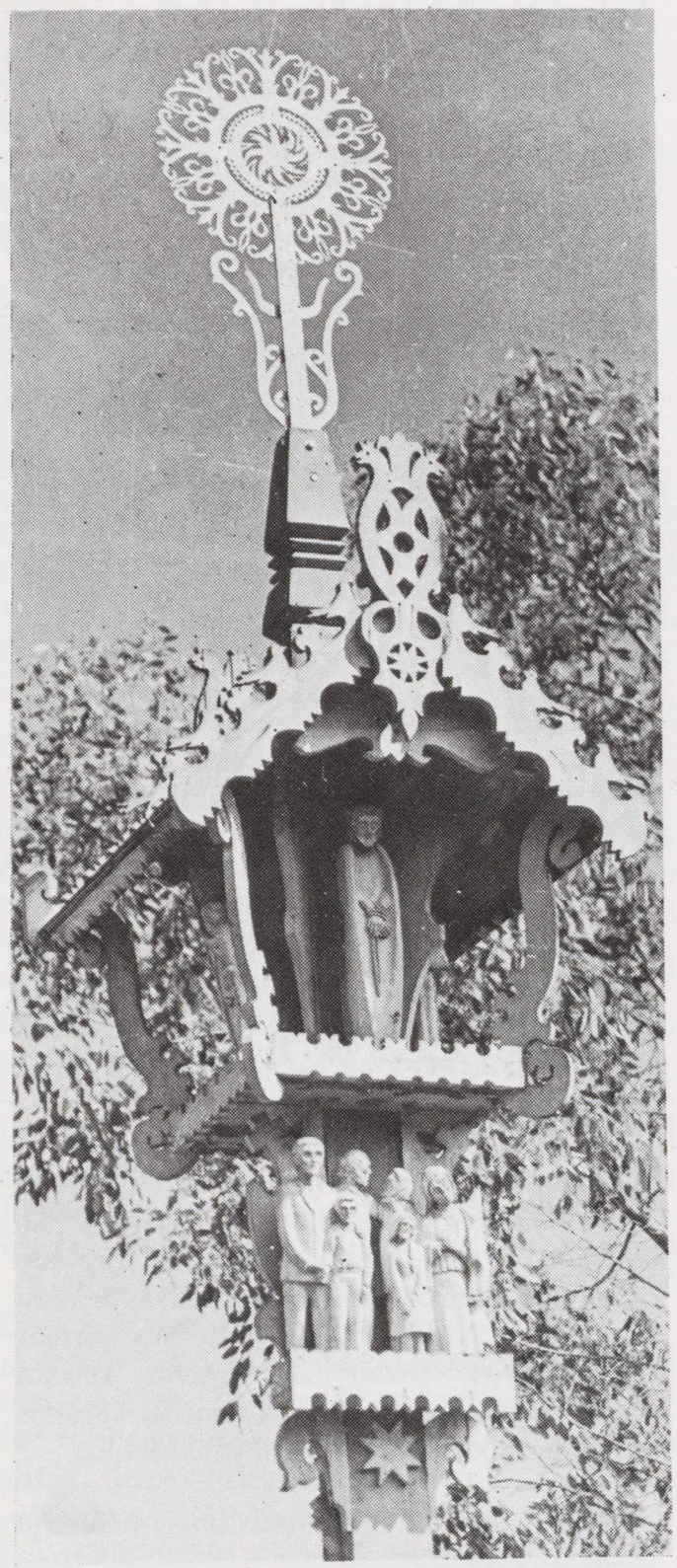

Kryžiaus koplytėlės (ž. trijų kryžių dešinėje).
Wayside shrines.

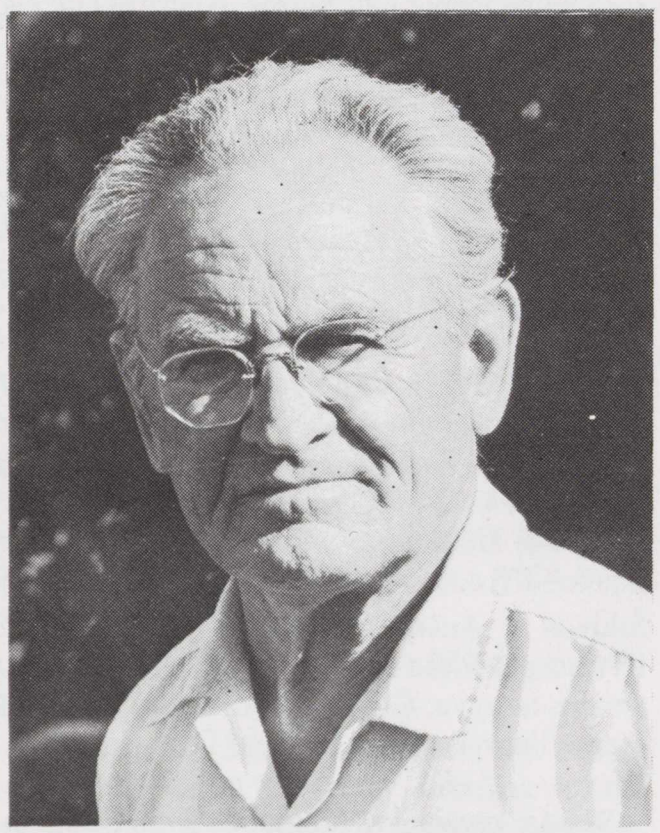

Daumantas Čibas, medžio dailės darbų meistras.
Daumantas Cibas, master woodcarver.

fantazijos kūriniai. ''Nereikia kartoti to, kas buvo daryta prieš 100 metų,'' yra kalbėjęs Čibas. Tęsdamas Lietuvos liaudies menininkų tradiciją, Daumantas Čibas įnešė daug savo, naujo ir vertingo, praturtindamas kryžių formą ir tematiką. Reiktų tik pasirūpinti, kad visa tai nedingtų, sodybai parėjus į svetimųjų rankas.

Bet ir be to, laikas taip pat yra nemažas tų darbų priešas. O jam padeda karšta Kalifornijos saulė ir žiemų lietūs. Pats laikas susirūpinti, kad šios meno vertybės būtų išgelbėtos iš sunaikinimo.

Kas juos galėtų išgelbėti? Tie, kas susitarę su Čibų šeimos nariais, paimtų kryžius savo globon. ''Paimti globon'' tai nereiškia padėti į archyvą. Jie dar gali ilgai stovėti nesunykę ir džiuginti žiūrovų akis ir širdis, kalbėti apie krikščioniškojo tikėjimo gyvybę lietuvio sąmonėje, apie krikščionybės įtaką į lietuvių liaudies meną ir šiomis pasimetusio pasaulio dienomis.

Kryžius (trijų ansamblį ir kitus) galima pastatyti bet kurioje lietuvių salėje. Dažnai sukame galvas, kaip ir kuo papuošti salę, kad ji neatrodytų panaši į daržinę. Pridėstoma sienose be jokios meninės vertės ''paveikslų'' ir ''portretų'' ar kitokio balagano.

Šie D. Čibo kryžiai arba jų detalės būtų geriausias prasmingiausias salės papuošalas.

Tai padaryti nerasime geresnės progos, kaip artėjantis krikščionybės Lietuvoje įvedimo sukakties minėjimas. Kryžių perkėlimą susiejus su minėjimo programa, ir pačiai programai būtų suteikta daugiau originalumo ir iškilmingumo.

Nors čia ne parapijinis reikalas, bet dėl to pirmiausia galėtų pagalvoti Los Angeles šv. Kazimiero parapija, kaip arčiau esanti prie ''Toluvos'' sodybos ''Kryžių kalnelio''.

(B. B.)

Daumanto Čibo pasaka

ŽAIŽARAS

Iliustravo A. Korsakaitė-Sutkuvienė

Dar yra likę keletas egzempliorių D. Čibo jaunimui parašytos knygos **''Žaižaras''.** *Kaina 2 dol. (pašto persiuntimas 70 c.)*
Knygą išleido ''Lietuvių Dienos'', 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, Ca. 90029.

Koplytėlė su žmonių figūromis. Kryžiaus stiebo skulptūra ''Nazarenas''.
Wayside shrine:''Jesus of Nazarene'' with figurines at the top.

Meilė, džiaugsmas, skausmas, mirtis — tai didžiausios poezijos inspiracijos. Yra džiugių momentų ir sunkiausiuose žmogaus gyvenimo keliuose, bet meilė (Dievo, motinos, moters, tėvynės) lydi mus per visas gyvenimo dienas. Džiaugsmui apėmus ar sielvartui, skausmui prislėgus, visi tampame poetais — dainuojame, raudame, rimuotais posmais bandome savo pergyvenimus išsakyti...

Taip yra ir dabar Lietuvoje, kur beveik kiekvienas tampa poetu — daug ten žinomų, pripažintų, dar daugiau nežinomų, nepripažintų poetų. Mūsų poezijos tradicija, išaugusi nepriklausomybės metais, nėra išsekusi nė komunistinėje vergijoje.

Išeivijos spaudoje neretai užtinkame poezijų, atsiųstų įvairiomis progomis laiškuose, nors be atviro okupacijos pasmerkimo ir aiškių disidentinių žodžių, tačiau kupinų tėvynės (ar Dievo) meilės, skaudaus vienažindiško liūdesio, graudžios vaičaitiškos elegijos, giedro maironiško laisvės troškimo blyksnio.

Tokiomis nuotaikomis persunkti ir čia spausdinami nepasirašiusio, bet literatūriškai išprūsusio, autoriaus posmai.

Vaikystė

Dobilų žydėjimo metu
Kyla, virsta numylėta saulė.
Plaka tėtė dalgį tuo metu, —
Skambesys jo — visame pasauly.

Neša Motina ant pradalgio mane,
Kur bitelių dūzgesys liūliuoja.
Neateik gūdžioji sutema —
Dar vaikystė lūpine dainuoja.

Per upelį Vyžintą atbris
Išsinešt vaikystės lopšio laumė:
Ji įlįs pro užbrauktas duris,
O vargus papils gimtam atšlaime .

Dobilų žydėjimo metu
Nebekils manos vaikystės saulė,
Nesisups lopšys tarpu beržų,—
Vien dangus liks vienišas pasauly.

Rauda

Akyse — žydėjimas,
Už akių — kentėjimas.
Nemiga — letargo miegas,
Kol išsenka jėgos.

Tu draskais belaukdamas
Ir dainuoji verkdamas,
Karštyje drebėdamas,
Šaltyje kliedėdamas.

Rytas, lyg pavasaris —
Atgimimo ašara:
Kūnas pailsėja,
Dvasioj — pragiedrėja.

Ir kasdien gyvenimas —
Liepsnoje rusenimas,
Akyse — žydėjimas,
Už akių kentėjimas.

ŠIOJ ŠALY

Šioj šaly

Šioj šaly šaltiniai, šienas, sodžiai
Ir lietuvio vardas, ir jo žodžiai.
Šioj šaly melsvom alyvom lyja,
Ir po svirtim stiebiasi lelijos.

Šioj šaly vėsu senolių soduos:
Čia net karštas sielvartas atvėsęs.
Ganos bandos. Zyzia piktas uodas,
Ir galvutės pienių jūra tiesias.

Ši šalis mane vaišino duona
Ir klevų sula saldžiausia girdė.
Pilnas daržas raudonų aguonų,
Ir vaikystė kojomis suskirdus.

Šioj šaly ir tavo siela verkė,
Kai aplink girdėjai skaudų juoką,
Po tamsiuoju debesiu prie vartų
Kai pikti mirties šešėliai šoko...

Tu jos dulkė gyva

Kaip šaltinio šalta giluma,
Kaip gimtosios padangės mėlynė,
Tu esi artima, tolima,
Aprasojusiu žiedu, Tėvyne.

Griežia griežlės, kalena gandrai,
Ir upelių varsa gintarinė.
O ant kalno, ant aukšto antai,
Tie namai kaip senukai parimę.

Ten purienų takai paupiais,
Ir pirmasis griaustinis ataidi.
Laukų vėjy šiurena plaukai,
Ežerai bangeles baltas sklaido.

Tu buvai ten, tą šalį žinai,
Josios protėvių balsą girdėjai
Tu — jos dulkė gyva amžinai.
Tu — jos svirtis prie vartų girgždėjus.

Elegija

Mūsų gyvenimas — lopšio judėjimas.
Mūsų gyvenimas — žingsniai pirmi.
Pirmas kentėjimas, pirmas žydėjimas,
Paukščių čiulbėjimas — čir vir vir vi.

Vakarą vėlų vienišas grįši tu
Šaukiamas motinos žemės gelmės,—
Bus pasibaigusios giesmės ir mišios,—
Dulkes nupraust savo gryčioj galmės.

Meilės gyvaisiais žiedais apsipylusios
Lūpos — tos praviros durys svirnų —
Saugos tave, šia žeme nusivylusį,
Ant motinėlės priejuosčių margų.

Mintys — antelės kryžkelėj klystančios,
Kur jūs nakvynę surasit vėlai?
Vienas lopšin atkeliavęs vienišius,
Vienas išeisiu, kur siaudžia šilai,

Ir kur smiltynėje takas įmintas,
Kur akemnėlis viršum galvos,
Motinos rankom lopšy įsodintas
Ir apipiltas žeme Lietuvos.

——— ——— ———

Bus pasibaigęs lopšio judėjimas,
Mintys—antelės nebespurdės,
Bus pasibaigęs džiaugsmas, kentėjimas,
Likus tik vardo pirmoji raidė.

Amžinai

Iš kiekvieno lango
Juodas medis skrenda.
Šakelytėm šneka
Topoliai, beržai.
Baltas sniego stogas
Po mėlynę sklando,
Ties varteliais takas, —
Eita nemažai...

Suklumpu į sniegą —
Žilas kiemas miega,
Tyli pilkos sienos,
Vartai atlaužti.
Malūnėlio sparnas
Dūgzdamas nubėgo,
Liko tik varnėnų
Inkilai tušti.

Prieinu prie durų.
Drėksta akys. Žiūrau:
Šaltos spynos kybo...
Tu — ne šių namų?
Girgžda šalti vyriai...
Kas gi šioj sodyboj?
Nepareina vyrai
Lojami šunų.

Nekvepia duonelė,
Ir nedūzgia girnos.
Seserų dainele,
Kurgi, kurgi tu?
Sunkiai keliu kojas,
Įslenku kaip girtas,
Ir akims užtemus,
Ties slenksčiu krentu...

Regiu mamą verpiant,
Sesę jauną audžiant,
Ir ant lingės lopšį
Girgždantį linksmai.
Brolis duoną laužo.
Tėtė pypkę daužo.
Dieve, ar tai sapnas,
Ar tai mūs namai?

Atsimerkia akys:
Tuščias laukas lekia,
Kur troba gimtoji?
Kur jos pelenai?
Upeliukas tauškia,
Vyžintėlis šneka:
Neieškoki tako, —
Jis ten — — — amžinai.

Paskutinis žingsnis

I

Po vakarykštės scenos Eglė niekaip neįstengė nusiraminti. Ir dabar vaikšto iš kampo į kampą.

Pasigirsta durų skambutis. "Sergiejus!" — blyksteli mintis. Bet didžiausiam Eglės nustebimui, į prieškambarį įeina Nijolė su mažyte mergaite. Eglė iš karto suvokia, kad ši mergaitė Nijolės dukrelė.

Senu įpratimu Eglė nori apkabinti draugę, bet ši tik oriai pasisveikina paduodama ranką. Ir tuoj pat kreipiasi į dukrą:

— Mašenka, posdorovaisia s tiotei.

— Sveika, Maryte,— sako Eglė.

— Govorite po ruski,— pataria mergaitė.

Eglė sutrinka, o Nijolė nežymiai parausta. Bet tai trunka tik minutėlę. Nijolė pastebi:

— Žinai ką: ir aš anksčiau buvau tam priešinga. Bet kai apsigyvenau Maskvoje, tai... Pagaliau koks skirtumas, ar taip, ar kitaip kalbėsi. Svarbu, kad vienas kitą supranti... Dar svarbiau, kad gyventum gerai.

Ir jau kabindama paltą, priduria:

— Kas iš to, kad tavo pirmas vyras buvo lietuvis ir tik lietuviškai kalbėjo. Ar jį sulyginsi su Sergiejum arba su mano Borisu? Ką tu tada turėjai? Vieną kambarį su virtuve ir pusantro šimto rublių per mėnesį.

Eglė atkreipia dėmesį į švytintį ant Nijolės kaklo vėrinį. Bet ji nenori, kad draugė pastebėtų susižavėjimą; nusuka žvilgsnį į šalį. Gi Nijolė dirsčioja į veidrodį kalbėdama:

— Nekaip atrodau po kelionės: nepavyko išsimiegoti.

"Ji nė kiek nepasenusi", — sprendžia Eglė, padėdama nusirengti Mašenkai. Gi švytintis vėrinys — akyse, nors ir nežiūri į Nijolės pusę.

— Gal kavos? — pasiūlo Eglė, kai jau viešnios svetainėje.

— Geriau būtų arbata, — sako Nijolė, panirdama į fotelį. Mažoji Mašenka įsitaiso šalia jos.

— Tu anksčiau, Nijole, gerdavai tik kavą? — truputį nustemba Eglė.

— Pasikeičiau ,— šypteli Nijolė ir tuo pat metu pareiškia:

—Daug kas buvo anksčiau. Per tuos kelerius metus spėjau prisitaikyti prie Boriso skonio. Bet aš tau dar nepasakiau, kokie vėjai mane atpūtė į Vilnių. Seniai norėjau atvažiuoti, bet vis to laiko trūko... O metai greitai bėga... Ar taip seniai buvome studentės, o dabar štai — garbingos matronos, viršininkų žmonos.

— Sergiejus dar nedidelis viršininkas,— įsiterpia Eglė.

— Bet ir nemažas: tokioje didelėje gamykloje, kuri pavaldi tiesiog Maskvai, būti kadrų skyriaus viršininku — ne taip jau blogai. Bet aš vėl nukrypau... Į Vilnių atvažiavau kartu su Borisu.

— Tai kodėl neatėjote kartu?

— Tuoj paaiškinsiu, brangioji. Borisas atvyko į komandiruotę. Įsivaizduok, į tavo vyro gamyklą. Mes iš stoties tuoj — į "Draugystės" viešbutį. Borisas skubėjo tarnybiniais reikalais. O gal jam norėjosi greičiau susitikti ir su Sergiejumi: juk draugai nuo vaikystės! Tik aš laisvas paukštis, nors irgi turiu visokių reikalų.

— Ilgam? — tiek teklausia Eglė. Jos balsas prislėgtas.

Atsimena arbatą. Jau nueinančią į virtuvę, lydi Nijolės atsakymas:

— Neilgam. Tik kelioms dienoms.

Po keliolikos minučių vaišės jau ant stalo. Prisėda ir Eglė. Ji arčiau Mašenkos padeda pyragaičius.

— Ja choču konfetku, — drąsiai pareiškia savo norus mergaitė.

Ir saldainiai priartėja prie Mašenkos.

Nijolė, spėjusi apsižvalgyti po svetainę, pradeda kalbėti apie save:

— Borisas Michailovičius — sumanus vyras. Jam sekasi tarnyboje. Kai kas iš įtakingų asmenų pranašauja jam net ministro pavaduotojo postą. Aš nežinau, kaip ten yra, bet sunkumų neturime, visko gauname. Neseniai nusipirkome naujus importinius baldus, "Žigulį" pakeitėme į "Volgą"... Žodžiu, niekuo negalime nusiskųsti. Bet ir tu, Egle, neblogai įsitaisiusi, — dar kartą apžvelgdama svetainę, priduria Nijolė.

Bet Eglės neįtikina pastarieji žodžiai. Ji temato pasenusius baldus ir seniai darytą remontą.

Nijolė neleidžia rezignuoti draugei:

— Tavo Sergiejus — irgi talentingas ir veiklos žmogus, moka dirbti. Boriso Maichailovičiaus nuomone, Sergiejaus laukia didelė karjera. Atsimink, kad ir mano vyras ne iš karto tapo dideliu viršininku.

Mašenka timpteli Nijolę už rankovės ir ima kažką patyliukais šnabždėti į ausį, todėl kalba ta tema nutrūksta.

— Ko nori mažytė? — susidomi Eglė.

— Ji nori pamatyti Riką, — už dukrą atsako Nijolė. Aš jai, mat, daug pripasakojau.

— Gaila! Bet sūnų išsiunčiau pas mamą. Sakau, tegu pabūna kiek kaime, kol dar nereikia eiti į mokyklą.

Mašenka patempia lūpą, stojasi: jai vaišės jau nebeįdomios. Ji norėtų eiti.

— Kada užeis Borisas? — klausia Eglė, matydama, kad nepavyks sulaikyti viešnios.

— Tikriausiai su Sergiejum ateis tuoj po darbo. Gaila, kad manęs nebus: kaip tik šį vakarą į turistinę kelionę išvyksta mano sesuo, prižadėjau palydėti į stotį. Bet mes visi susitiksime kitą vakarą. O dabar reikia eiti: Mašenka visai nekantrauja.

Keista, kad tik dabar Eglė atkreipia dėmesį į žiedą su brangakmeniu ant Nijolės piršto... Jos žvilgsnis priauga prie švytėjimo. Tai pastebi ir Nijolė.

— Mano Borisas — tikras švaistūnas, — ne be pasitenkinimo sako ji. — Už šį žiedą sumokėjo visą tūkstantį. Nors ir buvo man įteiktas mano gimimo dieną, bet apibariau kaip reikiant. Bet ką tai padės? Kai myli, tai ir kvailioja.

Nijolė nebesidomi, kaip reaguoja Eglė į jos žodžius, nes mažoji Mašenka tempte tempia.

Nijolė paklūsta dukrai. Jų nebesulaiko ir Eglė.

— Taigi, Eglute, iki greito pasimatymo, — sako Nijolė, jau apsivilkusi paltu. — Podai tiote ručku, — ragina dukrą atsisveikinti.

Palydėjusi viešnias iki laiptinės ir palaukusi, kol nutols jų žingsniai, Eglė grįžta į kambarį, susirūpinusi ir prislėgta.

Lietuvos pogrindžio spauda rašo daugiausia asmens, religijos, kultūros ir tautiniais klausimais. Grožinės literatūros kūrinių spausdinama labai nedaug. Kiek labiau pajvairėjo spaudos puslapiai Vilniaus universiteto sukakties proga, kai pasirodė keletas jaunimo leidinių, — ten randame jau ne tik poezijos, bet ir prozos.

Čia spausdinamas vaizdelis yra paimtas iš "Alma Mater" nr. 4. Jame vaizduojama dviejų lietuvaičių pasidavimas ištaigaus gyvenimo vilionėms dėl kurių be jokio skrupulo išduodama lietuvybė (vienos duktė jau kalba tik rusiškai) ir nueinama su rusais valdininkais. Šuniui ant uodegos nueina ir jų gražūs lietuviški vardai: Eglė, Nijolė.

Gal tai ne dažnos išimtys, bet vis dėlto ženklai moralinės krizės.

II

Eglė pašoksta. Jai pasigirsta, kad čerškia durų skambutis. Užsimiršusi, kad suknelė gali būti suglamžyta, nusitrynusi pudra, puola prie durų. Duryse pasirodo Borisas. Bet vienas. Sergiejaus nesimato. Eglės žvilgsnis sustingsta klaustuku. Bet Borisas to nepastebi. Sveikinasi draugiškai, familiariai, lyg būtų dar vakar išsiskyrę. Eglei nebelieka laiko rūpintis savimi. Ji sodina svečią, siūlo arbatos ir degtinės. Borisas su viskuo sutinka. Po svetainę sklaidosi cigaretės dūmai, o Eglė, nieko neklaususi apie Sergiejų, išskuba į prieškambarį.

Ne, suknelė ne per daug susiglamžiusi, nors susirangiusi ant sofos užmigo... Ir pudra, ir dažai vietoje... Nematyti ryškesnių pėdsakų pusiau nemiegotos nakties, susinervinimo...

... Kai išlydėjo Nijolę, Eglė buvo tikra, kad vakare susilauks Boriso kartu su Sergiejumi. Ji skubėjo puoštis ir tol sukaliojosi prieš veidrodį, kol liko patenkinta: suknelė puikiausiai tiko prie jos tamsių akių. Pudra, dažai, šukuosena — viskas pasitarnavo, kad jaustųsi gerai.

Eglė norėjo taip atrodyti, kad Borisas vėl ją pavadintų "mergina iš paveikslėlio", kaip kalbėjo pirmą kartą pamatęs. O Sergiejus jos grožio akyvaidoje turės pajusti savo poelgio ir žodžių bjaurumą...

"O jeigu Borisas ateitų vienas"— tokia mintis kilo daugiau į vakarą, kai pabodo laukti. Bet ir šiuo atveju pasiruošimas nenustojo prasmės. "Tegu tada jo geriausias draugas negalvoja manęs rasti pasimetusios, sugniuždytos" — tikino save Eglė, vėl pajutusi susierzinimą.

Lėtai slinko valandos. Reikėjo ką nors daryti. Ji pasiėmė knygą. Bet skaityti nesisekė. Lindo visokios mintys. O svečių vis nebuvo...

Pasijuto pavargusi. Galvojo šiaip sau pailsėti, o nepajuto, kaip giliai užmigo...

Pasitvirtino antrasis variantas: Borisas atėjo vienas...

Iš prieškambario Eglė skuba į virtuvę. Pagaliau ji sėdi kartu su Borisu prie stalo. Garuoja arbata, geriamas nebe pirmas stikliukas degtinės, o Borisas nė vienu žodžiu neužsimena apie Sergiejų. Gal būtų ėmusi ir patikėjusi, kad jie nebuvo susitikę, jei ne mintis, kad tokiu atveju Borisas pats klaustų, nes vakaras jau įpusėjęs.

Apie Sergiejų Borisas prašneka, kai butelyje degtinė sumažėjusi trečdaliu...

Jis pirmiausia atsiprašo, kad drįsta "kištis į šeimyninius reikalus". kad "drįso ateiti vienas"... Eglė nesistebi, net įtikinėja, kad "kitaip būtų keista"...

— Juk mes irgi draugai, — pabrėžia ji, tuo pačiu suprasdama, kad Borisas žino apie jos konfliktą su Sergiejumi.

Borisas, lyg atspėjęs Eglės mintį, patvirtina:

— Sergiejus man viską papasakojo.

— Viską?— išdidžiai klausia Eglė, pajutusi tą pačią nuotaiką, kai galvojo, kaip ji turėtų laikytis, jei Borisas ateitų vienas.

— Nežinau, ar viską,— tikslina Borisas,— Sergiejus man sakė, kad jūs susipykote dėl posūnio, kad gavo nuo jūsų "antausį".— Ir, neleisdamas Eglei pertraukti aiškinimo, kalba toliau: — Patikėk manim, Agla Sigitovna, nors Sergiejus man ir draugas, bet jutau, kad kažką netinkamai padarė. Daug neklausęs išvadinau stipriais žodžiais. Tiesa, prisipažino, kad suplėšęs kažkokią savo posūnio knygą... Va čia tai aš netylėjau. Tiesiog kiaule išvadinau. Kaipgi galima šitaip! Tiesiog negaliu suprasti, kaip jis turėdamas tokį didelį autoritetą gamykloje, taip kvailai elgiasi namuose... Bet už tai ir gavo iš manęs pylos.

— Gavo pylos, o į namus vis tiek negrįžo,— prislėgtu balsu pastebi Eglė.

— Kiaulė, tikra kiaulė,— kartoja Borisas, lyg nenugirdęs Eglės pastabos. Po to išgeria į šeimininkės sveikatą, įdėmiai žiūrėdamas į Eglę. Tuoj pat pakartoja kadaise sakytus žodžius: "Mergina kaip iš paveiksliuko". Vėl pripildęs taurelę pasako:

— Plėšyti knygas, kokios jos bebūtų — lietuviškos ar kiniškos — kvailio darbas. Teisingai padarėte, kad skėlėte antausį. Bravo, Agla Sigitovna!

Bet Eglė tuo nepasitenkina.

— Borisai Maichailovičiau, aš supratau, kad Sergiejus daug ką jums papasakojo. Bet antausį jam skėliau ne už knygą...

Borisas neparodo susidomėjimo Eglės užuomina.

— Skėliau jam antausį už žodžius! Ar jis prisipažino, kokius žodžius man drėbė prie mano sūnaus?— sukaupusi visą energiją, tikslinasi Eglė.

— Kiaulė, tikra kiaulė! Aš jį niekšu išvadinau. Taip pasakyti tokiai moteriai kaip jūs, Agla Sigitovna! Šitas jam nepraeis, duodu garbės žodį!

Eglė tyli. Nemato tuščios Boriso taurelės. Atrodo išsisėmusi.

— O vis dėlto sutikite, Agla Sigitovna,— po kelių minučių vėl prabyla Borisas,— kad jūsų buvęs vyras traukia sūnų atgal... Ne, aš tuo neteisinu Sergiejaus: jo elgesys vertas šimtų antausių.

Borisas atsikvepia. Nesulaukęs iš Eglės prieštaravimų, tęsia toliau:

— Mums, statantiems komunizmą, nereikėtų dairytis atgal. Kai kam praeitis atrodo gražus dalykas. Bet mums parankiau žiūrėti į ateitį... Kartais dėl bendro reikalo tenka padaryti ir nuolaidų... Jūs suprantate mane? Aš kalbu jau nebe apie Sergiejų...

Eglė dar vis tyli. Borisas, pripildęs taureles, paraginęs išgerti, pasiskundęs, kad "rūkymas — bjaurus įprotis", kurio sunku atsikratyti, užsidega cigaretę. Pasiūlo ir Eglei. Ši irgi užsirūko.

— Gal ir aš kiek kaltas, kad Sergiejaus nėra dabar su mumis. Mat, aš norėjau pirmiausia pasikalbėti su jumis. Aš tikiu, Agla Sigitovna! Lietuviai — puikūs žmonės!... Ar aš galiu nusiskųsti Nijola Bronislavovna? O ji irgi lietuvė. Jūs, Agla Sigitovna, ne tik lietuvė, bet ir tikras tarybinis žmogus!... Štai kodėl mane taip pritrenkė toks Sergiejaus elgesys. Tikras stuobrys. Kodėl aš su Nijola sutariu? Moterį reikia suprasti, o Sergiejus pasielgė, kaip vežikas...

Eglė vis dar neprataria žodžio, nors ji gana atidžiai klauso. Jos akyse palengva tirpsta tamsūs debesėliai...

— Aglička, minutėlei užmirškime jums padarytą nuoskaudą ir įsigilinkime į reikalo esmę... Taip, Sergiejus kaltas, tai aišku. Bet... Lietuviai — nuostabūs žmonės... Žinoma, aš kalbu ne apie visus... yra ir nesuprantančių, kad dabar svarbiausias dalykas — sukurti naują žmogų! Štai kas yra!

— O dabar dar dėl Sergiejaus,— pakreipia ankstyvesnę temą Borisas, dar vis nesulaukęs Eglės žodžių. — Galimas dalykas jis, norėdams visur rodyti pavyzdį, pasikarščiavo ir persistengė... Ir vėl jo neteisinu!...Šlykščiai pasielgė!... Bet vėl... Atrodo, kad netolimoje ateityje gali jam tekti perimti direktoriaus pavaduotojo etatą... Tad ir karščiuojasi, užmiršęs, kad žmona — ne gamykla...

— Aš suprantu, Borisai Michailovičiau,— galop prataria Eglė. — Aš nekreipčiau dėmesio, kad jis sudraskė tėvo sūnui duotą lietuvišką vadovėlį... Pagaliau, jei atsiprašytų, užmirščiau ir tuos bjaurius žodžius... Bet...

— Tai taip, padėtis nepavydėtina: jūs abu ambicingi, kiekvienas pasiryžęs ginčo metu išsprūdusių žodžių neatšaukti. Sergiejus užsispyręs, užsispyrusi ir jūs... Aš nevienodai vertinu... Jūs moteris, jums daugiau atleistina... Bet čia toks reikalas, kad...

Dabar Borisas nukreipia žvilgsnį į Eglę. Bet Eglė ir dabar nekalba.

— Na ir užsisėdėjau,— prataria Borisas, sudrumsdamas nejaukią tylą, bet eiti dar nesiruošia.

Eglės ausyse skamba vakar pasakyti Sergiejaus žodžiai: "Tol aš į namus negrįšiu, kol tu neįgausi proto!" Ir, rodos, tebetrinksi piktai uždaromos durys...

— Ką gi man dabar reikės pasakyti Sergiejui?— lyg su savim garsiai kalba Borisas.

— Ne aš išėjau iš namų,— pažemėjusiu balsu taria Eglė.

— Žinau. Vėl jį išbarsiu. Bet kas iš to? Kas kita būtų, jei jūs, Agla Sigitovna, šiek tiek nusileistumėt... Tada mes visi: aš, mano žmona, užkurtumem jam tokią pirtį, kad iš jo kiltų garas! Aš jį priverščiau atsiprašyti, atsiklaupus ant kelių! Pasakyčiau tiesiai: dar kartą pasikartos tokia scena, tai tu direktoriaus pavaduotojo postą matysi, kaip savo ausis!..

— Bet jis grįš tik tada, jei...

— Žinau, Aglička, žinau. Žinoma, Sergiejų galima priversti ir atsisakyti savo sprendimo... Bet tu, Agla Sigitovna, pati dar gerai pagalvok, ar verta tai daryti... Dėl savęs, dėl jūsų visų... ir sūnus gyvens su jumis... Juk esi Sergiejaus žmona... Jis iškils, jūs turėsite viską! Ir Nijola, tavo draugė, iš karto daug ko nesuprato.

Nors Eglė nekalba, bet jos galva pilna minčių. Čia ji išgirsta sūnaus klyksmą: "Aš neisiu į rusišką mokyklą!" Jį užgožia įniršęs Sergiejaus: "Apie sūnų reikėjo galvoti tada, kai guleisi į mano patalą!"...

— Tai ką man pasakyti Sergiejui?— jau tiesiai klausia Eglės Borisas.

Eglės akyse sušvyti Nijolės vėrinys, sužėri įvairiom spalvom žiedo brangakmenis. Ir ji pati nepajunta, kaip jos lūpos ištaria:

— Tegu sugrįžta...

Daiva Gailiūtė

Spaudoje ir gyvenime

Kaip veikia tėvų ir vaikų komunistinės ideologijos imunitetas

Lietuvos komunistų partijos suvažiavime "Tiesos" redaktorius, kalbėdamas apie tai, kai "imperialistinė propaganda panaudodama ir buržuazinių nacionalistų balsus, siekia sunaikinti mūsų, ypač jaunimo, ideologinį imunitetą, kurį mūsų tėvai ir mes įgijome spalio revoliucijos liepsnose".

"Antitarybininkų" veiklos, Kopenhagos tribunolo ir kt. sovietų vadinami "provokaciniai šmeižtai", girdi, atsimušę į idėjiškai užgrūdintus, lūžta, bet ... "ant klastingos meškerės užkimba tik pilietiškumą praradę asmenys". Ir tas pavojus verčiąs tuo "užgrūdintuosius tobulinti (ir griežtinti) ideologinį ir kontrpropagandos darbą".

Kad taip darosi Lietuvoje po daugiau kaip 40 metų, faktai rodo, kokia nepatraukli ta komunistinė ideologija. O dėl "spalio revoliucijos liepsnose" įsigyto imuniteto tegu pora pavyzdžių parodo tą "imunitetą" įsigijusių tėvų ir vaikų elgesys.

Vieno aršiausio Lietuvos komunistų, Stalino klapčiuko, Sniečkaus motina pabėgo į Vakarus ir ten mirė, nenorėdama sūnaus "iškovotomis" laisvėmis naudotis.

"Spalio revoliucijos liepsnose" užgrūdinto Antano Venclovos sūnus Tomas pasitraukė iš tarybinio, tėvo kurto ir garbinto, "rojaus" ir gyvena Amerikos "vergijoje".

Taip pat partiškai užgrūdinto ir partijai ištikimai tarnaujančio rašytojo J. Baltušio-Juzėno duktė Rita Juzėnaitė, buvusi komjaunimo žurnalistė, išvyko į Australiją ir nuo pernai metų pabaigos redaguoja "antitarybininkų" laikraštį "Mūsų pastogę".

Iš rusų, netekusių "ideologinio imuniteto tegu būna paminėta tik pora paskutinėmis dienomis vėl patekusių į JAV spaudos pirmuosius puslapius: tai mokslininkas Sakharovas ir jo žmona Yelena Bonner," bolševiko duktė" ir pati nemažai jiem jėgų atidavusi, kol praregėjo. (Šių metų pradžioje ji yra atvykusi į JAV-es gydytis). Yelenos tėvas buvo "spalio revoliucijos" dalyvis, vėliau partijos vadas. Bet Stalino "valymų" metu buvo suimtas ir nužudytas. Duktė Yelena, II-jo pas. karo dalyvė, partijos narė, nuo 1972 metų iš partijos išstojo ir įsijungė į Helsinkio žmogaus teisių komiteto veiklą, šmeižiama, persekiojama, areštuota ir tik Sovietų mokslo akademijos prašymu išleista labai sąlygotai gydytis į Ameriką. Ji, kaip ir jos vyras Sakharovas, dabar viso pasaulio dėmesyje.

Popiežiaus atžymėjimai Jokūbui ir Loretai Stukams

Neseniai iš Vatikano atstovo atėjo žinia, kad popiežius Jonas Paulius II pagerbė prof. dr. Jokūbą Stuką suteikdamas jam šv. Silvestro Popiežiaus Riterio Ordino žymenį. Gi jo žmonai Loretai Stukienei irgi suteikė žymenį už Bažnyčią ir Pontifikatą.

Dr. Jokūbas Stukas yra daug nusipelnęs vadovaudamas lietuviškom Lietuvos Atsiminimų radijo laidom, kurios skrieja radijo bangomis jau 44 metai. Pradžioje jo programa vadinosi Lietuvos Garsai, bet jam sugrįžus iš kariuomenės nuo 1944 metų vardas buvo pakeistas į Lietuvos Atsiminimus. Atvykus po karo gausiam lietuvių būriui dr. Stukui pasisekė suorganizuoti Rūtos radijo dainos ir šokio ansamblį. Ir taip jau 44 metai be pertraukos Lietuvos Atsiminimai stovi Lietuvos reikalų ir jos kultūros sargyboj.

Šalia radijo laidų lietuviškai, taipgi jau virš 20 metų Jokūbas Stukas vadovauja kultūrinei radio programai per Seton Hall universiteto stotį anglų kalba, kuri pavadinta Music of Lithuania. Šiame universitete dr. Stukas profesoriauja dėstydamas tarptautinės ekonomikos kursus. Be lietuvių kultūros puoselėjimo prof. Stukas yra tampriai susirišęs su Lietuvos Vyčiais, kur jam teko būti krašto valdybos pirmininku. Gi visuomeniniame politiniame sektoriuje jis turi pareigas VLIK'o centro valdyboje.

Lapkričio 24. dr. Jokūbui Stukui Newarko katedroje arkivyskupas Peter Gerety įteikė irgi taip vadinamą Caritas arba Labdarybės medalį už jo ilgametes pastangas Seton Hall universiteto studentų gerovę bei už 20 metų lietuvių kultūros skleidimą per universiteto radiją.

Loretai Kaselytei-Stukienei, kaip minėta, taip pat yra atsiųstas žymuo už Bažnyčią ir Pontifikatą. Tai atžymėjimas ir atpildas už darbą ir atsiekimus Amerikos lietuvių katalikiškoj veikloj, ypač už jos vadovavimą Lietuvos vyčiams. Nors Loreta iš profesijos yra matematikė ir dirba kompiuterių programavimo srityje, tačiau ji buvo ir Vyties žurnalo redaktorė. Be to ji buvo išrinkta ir ėjo vyčių krašto valdybos pirmininkės pareigas.

Kaip matome, abu dr. Jokūbas ir Loreta per visa eilę dešimtmečių yra paskyrę turbūt šimtus tūkstančių darbo valandų, kad lietuviškas veiklos ratas suktųsi nepaliaujamai. Taip yra todėl, kad jie abu yra gaivališkai pamilę Lietuvą ir nuolat sielojas nelengva jos dalia okupantų priespaudoj.

Popiežiaus žymenys buvo oficialiai įteikti gruodžio 15 d. 1985 m. po 12 val. pamaldų šv. Trejybės lietuvių koplyčioje, Newark, New Jersey. Juos įteikė naujasis užsienio lietuvių vyskupas J. E. Paulius Baltakis, O.F.M. Po pamaldų parapijos salėje buvo vaišės ir bendras pasižmonėjimas. Šia proga abu mieluosius Stukus tenka nuoširdžiai pasveikinti bei palinkėti ir toliau taip uoliai ir nuoširdžiai darbuotis Lietuvai ir jos garsui.

Ilgiausių metų!

—j. p. veblaitis

Vyskupas Paulius Baltakis sveikina Loreta ir Dr. Jokubą Stuką po bažnytinių apeigų Šv. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje, Newark, N.J., suteikus Dr. Jokubai Šv. Sylvestro ordino raštą ir p. Loretai Pro Ecclesia Et Pontifici medalį, už jų nuopelnus Katalikų bažnyčiai ir Lietuvos Vyčių organizacijai.

Bishop Paul Baltakis congratulates Dr. and Mrs. Stukas on their receipt of papal honors after special church ceremonies and banquet. Dr. Jokubas Stukas was invested in the distinguished knighthood of the Papal Order of St. Sylvester. Mrs. Loreta Stukas received the "Pro Ecclesia Et Pontifice" for her work with Lithuanian American organizations.

Dr. Jokubas ir Loreta Stukai procesijoje eina į bažnyčią iškilmėms.

Dr. and Mrs. Stukas on their way to church ceremonies.

Garbės stalas vaišėse: (iš kairės į dešinę): Kun. Vyt. Palubinskas, kun. Dom Pocius, prelatas Jonas Šarnius (klebonas), vyskupas Paulius Baltakis, prelatas Algimantas Bartkus, prel. Vyt. Balčiūnas. Trūksta kun. dr. W. Jaškevičiaus.

Guests of honor at the reception honoring Dr. and Mrs. Stukas. From l. to r.: Rev. Vyt. Palubinskas, Rev. Dom Pocius, Msgr. Jonas Sarnius, Bishop Paulius Baltakis, Msgr. Algimantas Bartkus, Msgr. Vyt. Balciunas. Not shown is Rev. W. Jaskevicius.

. . . LUBINAS

(Atkelta iš 8 pusl.)

Pranas Lubinas, 1984 m. Los Angeles olimpijados komiteto buvo pakviestas į komitetą olimpiniam entuziazmui sukelti (The Spirit Team). Savo darbą pradėjo pusantrų metų prieš olimpijadą, kalbėdamas įvairiuose klubuose, organizacijose ir pradinėse mokyklose. Jis pasakojo savo nuotykius ankstyvesnėse olimpijadose, kuriose ir jis dalyvavo, ypač pabrėžė JAV-ių pergalę prieš Kanada 1936 metų olimpijadoje Berlyne, kur jie laimėjo patį pirmąjį aukso medalį. Taip pat trumpai paminėdavo ir olimpijadų kilmės istoriją, ypatingai įdomu, kad pirmosiose olimpijadose dalyvavo vien tik vyrai. P. Lubinas jautė moralią pareigą įkvėpti januolius siekti pačių viršunių, aukso medalių...

—Aš visur pabrėžiau sveiko kūno svarbą:negerti alkoholio, nerūkyti, nenaudoti narkotikų. Aš mėgstu jaunimą, mėgstu sportą.

Po savo kalbų kiekvienam įteigdavo olimpijados sagutes (buttons) ir automobiliams klijuotes (bumper stickers) prisiminimui. P.

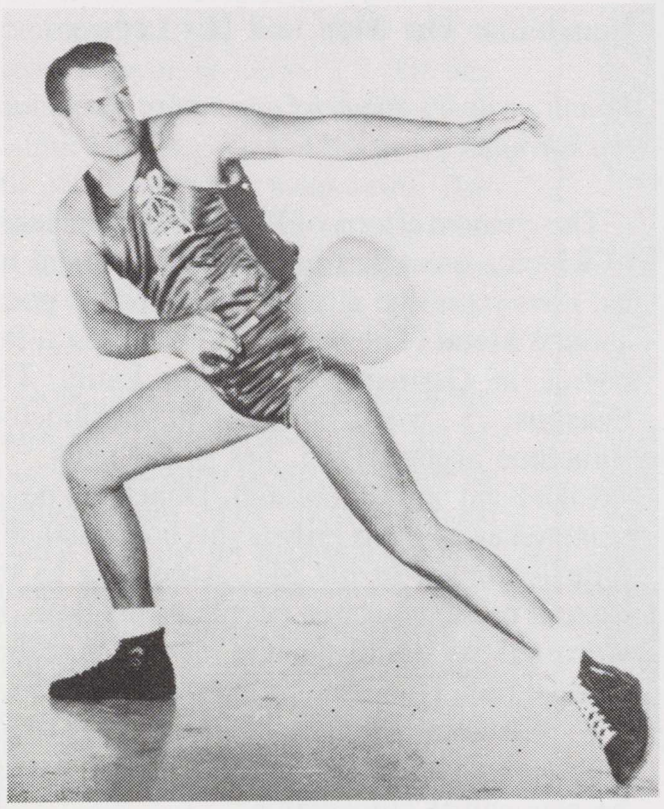

Pranas Lubinas pagauna sviedinį. Tuo laiku, apie 1956 m., žaidė už 20th Century-Fox, Kalifornijoje.
Frank Lubin receiving the ball. At that time (1956) he played for 20th Century-Fox basketball team.

Lubinas nesijaučia, kad jis "nuvertė kalnus" savo kalbomis, bet gavęs daugybę laiškų iš jaunimo, pasijuto, kad jo kalbos ir entuziazmas nenuėjo niekais.

— Olimpijados yra ruošiamos viso pasaulio jaunimui, pelnas likęs iš olimpinių žaidynių, panaudojamas sekančioms kartoms.

P. Lubinas labai džiaugėsi matydamas nepaprastą amerikiečių entuziazmą olimpijadai, kurios metu tūkstančių tūkstančiais žmonių pripildė stadijonus, kai kurioms žaidynėms netgi bilietų pritrūko. (Iš L. D.)

Koks pareigingas yra mūsų visų gerbiamas Pranas Lubinas rašo "The Observer" savo 7 nr.: "*Kada Vokietija įsiveržė į Lenkiją 1939 m. spalio mėn., Lubinas buvo Italijoje su Lietuvos moterų krepšinio komanda. '* ***Aš turėjau kaip nors moteris sugrąžinti atgal į Lietuvą. Aš negalėjau jų apleisti.'*** *Šveicarijos vyriausybė komandos į savo kraštą neįsileido. Tik su pagalba Musolinio sūnaus, kuris vadovavo Milano krepšinio komandai, prieš kurią lietuvaitės žaidė, Lubinas išsikovojo leidimą pasiųsti moteris namo per Šveicarijos-Italijos sieną. Moterys pravažiavo Vokietiją traukiniu uždangstytais langais. P. Lubinas apleido Lietuvą vėlų 1939 metų rudenį.*

1986 .II . 21

D. Mickutė-Mitkienė

Trys Marijos

Anksti rytą,
Vos tik švito
Susirūpinę skubėjo:
"Kas tą sunkų
Akmenį nuris
Nuo angos,
Kur guli Jis?
Ar sargai įleis,
Nenuvarys

Bet nėra sargų,
Anei akmens,
Tiktai šviesus
Jaunikaitis
Prie angos:

"Ieškot Jėzaus?—
Jo nėra—
Ir uola, štai atvira . . .
Pasakykite visiems,
Kai sutiksite draugus:
Jisai kėlės
Gyvas ir džiugus!

Trys Marijos—
Jų viena,
Magdalena,
Grįždama namo,
Liūdna,
Susitinka
"Daržininką":
"Ko liūdi,
Mokytojo nerandi?"
"O gal Tu Jį
Kur paslėpęs?"
Sutiktasis atsiliepia:
Marija!—
Rabbi!"—
Ir norėtų apkabint . . .
Tačiau ją švelniai sulaiko:
"Dar nelaikas . . ."

Spaudoje ir gyvenime

Komunistinis kultūros aptarimas

Lietuvos komunistų partijos suvažiavime šalia partijos vadovo Petro Griškevičiaus, kuris tarp kito ko nusiskundė dėl nepakankamai vykdomos ateistinės propagandos ir religijos prietarų naikinimo, pritardamas Gorbačiovui, pakalbėjo ir A. Laurinčiukas, išleidęs šlykščią knygą apie Ameriką, parašęs keletą diletantiškų "pjesių" ir tapęs Lietuvos rašytojų draugijos nariu; kalbėjo apie kultūros reikalus, žurnalistų uždavinius ir spaudos reikšmę. Štai kaip jis apibūdino kultūrą:

"Tai Lenino raštai ir Vilniaus universitetas, Čaikovskio muzika ir Mikėno skulptūros. Paveikslų galerija ir kolūkio valgykla".

Apinasris Redaktoriams

Neseniai į vieno Vakarų korespondento Maskvoje rankas pateko slapta Kremliaus instrukcija laikraščių redaktoriams. TASSo leidyklos išleista 25 puslapių knygutė, kurios buvo išspausdinta tik 350 egz., rodo kokiu būdu tvarkoma sovietinė spauda, kad ji nenukryptų nuo komunistų politinės linijos.

Nors sovietuose yra tvirtinama, kad pas juos jokios spaudos cenzūros nėra, slaptoje instrukcijoje aiškiai nurodoma, kas laikraščiuose gali būti skelbiama ir kas neleidžiama.

Pavyzdžiui, Sov. Sąjungoje neleidžiama skelbti apie lėktuvų avarijas, ar traukinių katastrofas, išskyrus tas, kurios įvyksta Vakaruose. Negalima rašyti apie Sov. Sąjungoje plintančią "Aids" ligą. Vieton to laikraščiuose turi būti rašoma apie įvairius laimėjimus, turi būti spausdinami "pasikalbėjimai" su darbininkais, kurie įvykdė planus, skelbti sovietų laimėjimus mokslo srityje, teigiamai pasisakyti apie švietimo reformą.

Nors Gorbačiovas paskutiniu laiku užsiminė, kad reikia laikraščius padaryti įdomesniais, kad spaudoje ir televizijoje būtų daugiau kritikos,— tai nereiškia, kad spauda ir informacija gaus daugiau laisvės.

Instrukcijoje redaktoriams yra pasakyta, kad laikraščių uždavinys yra propaguoti komunistinį sovietų gyvenimo būdą, iškelti geriausius pavyzdžius. Instrukcija nurodo, kas turi būti rašoma kiekviename laikraščio skyriuje, koks turi būti straipsnių turinys, kad visuomet turi būti pabrėžiama komunistų partijos penkmetinių kongresų nutarimai.

Sovietų gyvenimo būdas: laikraštis turi vaizduoti sovietų žmogaus pasitenkinimą, kad savo darbu ir rūpesčiu jis didina krašto ekonominę galią.

Iš teismo salės: parodyti, kad teismas auklėja žmones gerbti įstatymus.

Šeštadienio laikraščiai turi rašyti apie įdomius ir nepaprastus įvykius, bet straipsnių tikslas neturi būti palinksminti skaitytojus. Straipsniai turi vaizduoti sovietinį gyvenimo būdą.

Problemos: turi būti parodomos sudėtingos ir sunkiai sprendžiamos problemos gamyboje, ideologijoje, darbe ir žmonių tarpusavio santykiuose, nurodant teigiamą sprendimą.

Iš autonominių sričių: straipsniai turi rodyti Sov. Sąjungos tautų draugystę ir vienybę.

Moksliniai komentarai: turi būti iškeliami sovietų mokslo svarbiausi laimėjimai. *(E. L.)*

ENGLISH SECTION

KRISTIJONAS DONELAITIS and LITHUANIAN POETRY

by ALEKSIS RANNIT

(Edited by Rūta Skirius)

An unfortunate series of events transpired which enabled **Lithuanian Days** *to publish the following notes by Aleksis Rannit, a librarian at Yale University before his death. Aleksis Rannit's diverse interests can be deduced from the various degrees he received in art history, classical archeology, Russian literature and textile design. He continued his intellectual interests as a history professor at Tallin University* **in his homeland** *Estonia, then at Kaunas University in Lithuania. Rannit died in 1984 after contracting with Stepas Zobarskas of Manyland Books, Inc. to publish his research on Donelaitis when completed. It was never completed.*

Zobarskas, left with a rough draft of a manuscript, sent it to LD magazine. Before we could discuss the full nature and scope of Rannit's intentions with Zobarskas, he too died. Thus, the LD English editors had to fend for themselves.

The English editors apologize for any factual errors or literary misrepresentations. We are grateful to Dr. Elena Tumas for her assistance in researching unfinished aspects of the manuscript.

The publication of Rannit's notes was delayed many months because substantial editing, research, and even interpretation was required. Even so, it remains a ponderous document.

Rannit's primary purpose—to pay tribute to Donelaitis as a giant among Lithuanian poets on his 250th Anniversary—is undermined by a secondary theme running through the manuscript—to establish Donelaitis as a world class literary giant. One may ask: Why is it necessary to establish Donelaitis' importance if he is already worthy of a tribute? Rannit's point is that great writers in small nations do not attain international renown because of the obscurity of the language they write in.

Rannit may have a good point, but he should have saved it for another paper. I find an inherent contradiction in asserting Donelaitis' superiority because there are no known competitors in the same class while arguing that being known is a function of popularity of language and not superiority. For example, Rannit writes: "It is interesting to note that there is nothing significant in Polish or Czech literature of the 18th century which could be compared with the achievement of Donelaitis." If the generalization is that great literary writers often go unrecognized because their language is not widely spoken, then it should be just as true for "great" Polish or Czech writers. What if the Poles and Czechs think they have a great writer or two from the 18th century, which supports Rannit's theory about nonrecognition, but undermines the basis on which Donelaitis is being distinguished.

How one goes about demonstrating that a poet from antiquity is of world class caliber, I do not know. Rannit, himself, concludes that only another great poet or a great translator can proclaim the greatness of a colleague. Rannit does not claim to be either. Instead, he relies on his expertise in literature, music, philology, linguistics, theology, and history for making incisive comparisons. He was an historian. Did Rannit intend this paper to be a scholarly contribution to the literary field? He falls short of my standards for academic work. The "facts" he presents are rarely documented. We do not know, for example, on what grounds Rannit makes the statement quoted above. Have other scholars supported these conclusions?

Notwithstanding these difficulties and the inchoate composition of his ideas, Rannit's notes are well worth reading. I regard the highlights of his work to be:

- *A reminder, albeit a somewhat threatening reminder for Lithuanians, of the centrality of language to cultural identity and national spirit.*
- *A rich historical context built up from the continuous juxtapositioning of the qualities of Donelaitis and those of contemporary or historical figures.*
- *The novel comparisons of Donelaitis' work to other art forms and artists.*
- *The "misunderstood" interpretations of Donelaitis' poems.*
- *The technical peculiarities of Donelaitis' poetic form and style.*
- *The laudable example of one man's (a non-Lithuanian's) depth of thinking and feeling about the contribution of great literature to society.*

In the end, I have as much a sense of understanding of Rannit as I do of Donelaitis. Perhaps the lesson he inadvertently teaches in commitment and caring deeply about something is just as worthwhile as the lesson in literature.

We hope we have enhanced the spirit of Rannit's work and not detracted from it in this reorganized and edited version of it.

★ ★ ★

Donelaitis: The Man and His Legacy

Rannit provides this brief account of Donelaitis' background.

The creative efforts of Kristijonas Donelaitis, of which a great part have been preserved for us, consists of the already noted longer poem entitled **Metai (The Seasons),** six fables, a few poems in German and one in Latin. **The Seasons,** a work written in hexameters sometime around 1765, has 2,968 lines.

Like Kant and Rembrandt, Donelaitis never ventured away from Prussia, his homeland, and little is known of his life. According to the custom of the educated people of his time, he latinized his family name and was called Duonalitius. His name probably derived from the Lithuanian word *duona* (bread) and *duonelavimas* (begging for alms). Hence he was called Duonelaitis.

L. Passarge, who has been painstakingly collecting the sparse biographic information about the poet, tells us:

"By his birth, as son of a yeoman farmer in Lazdineliai near Gumbine (Gumbinnen), he belonged to the people. He was born on January 1, 1714, ten years before Kant, lost his father early and was sent by his mother to Koenigsberg, to attend the city's high school in Kneiphof. Following his graduation, he studied at the old Albertinum college . . . He is supposed to have spoken later of the difficulties he had in making ends meet during the time of his studies . . . One may assume that he showed great industry and enjoyed some excellent teachers since he learned Greek, Latin, Hebrew, French, Lithuanian and German to such perfection that he was able to write poetry in them, as can be seen from fragments of attempts that have been found among his papers.

He studied theology at the University of Koenigsberg between 1732 and 1737 and, as a member of the Lithuanian seminary, had an

opportunity to cultivate his native language regularly. Upon completion of his studies, he remained in Prussia until 1740, probably as a private tutor. In 1743, before Whitsuntide, he was appointed to Tolminkiemis (Tolminkiemen), was then given an examintaion in Koenigsberg, ordained and called to the ministry on November 24 . . . In Tolminkiemis, he served as pastor until his death in February, 1780. His congregation, which was half German and half Lithuanian, was deeply attached to him . . .

His favorite sciences were practical mechanics, optics and physics. He had achieved great dexterity in the polishing of optic glass, and his thermometers and barometers were famous for a long time.

He was equally skillful in making musical instruments, of which a grand piano, the second of its kind in Prussia, was very highly esteemed. (The first was made by his brother Prickus *Friedrich),* who worked as a mechanic and goldsmith in Koenigsberg).

With this occupation Donelaitis combined a love for music and a great performing ability . . . He lies buried in the old cemetery of Tolminkiemis . . . Yet the grave of our poet is not known anymore. The church which he built, in which he preached for over 36 years was completely destroyed in the Second World War.''

Donelaitis probably thought of his work **The Seasons** as a collection of four sermons and never expected to publish them. For him, love of poetry was by no means a professional literary passion, but a vital religious and human attitude toward man and life. And yet, in the words of Ludwig Passarge (1825-1912), the best German translator of his epic poem, ''It is almost a miracle that in the early second half of the 18th century when the names of Lessing, Schiller, Goethe, and Kant were still probably completely unknown in remote Lithuania, when the idylls of Gessner were an object of admiration, and when a Haller and a Hagedorn were thought to herald a new era, that such an eminently realistic work as **The Seasons** was at all possible.''

In forceful language, as it was spoken by the plain people in Prussian Lithuania, or more accurately, Lithuania Minor, he depicts the life of the peasants with an incorruptible sense of reality and partly with burlesque humor.

The leading idea of **The Seasons** is the struggle for purity in the Lithuanian soul. As a Protestant minister of peasants in bondage, Donelaitis was no revolutionary in the area of social justice, but rather searched for solutions in the realm of religious humanism. The evil noblemen are to be punished after their death, while he saves the souls of simple men. With religious fervor he strove for the self-realization of the Lithuanian spirit. Lithuanian pietism leads to a true spiritualization. It awakens immediately and in its consequences the desire to conceive the world as a whole more penetratingly and primally than the merely rational observer could succeed in doing.

The key themes in Rannit's paper are, in large part, summarized in the points made by another philosopher whom he quotes at length. Dr. Vilius Storosta-Vydunas (1868-1953), a mystic playwright, pantheistic philosopher, and until 1945 a truly heroic exponent of Lithuanianism in the Lithuanian area of Germany, writes about Donelaitis.

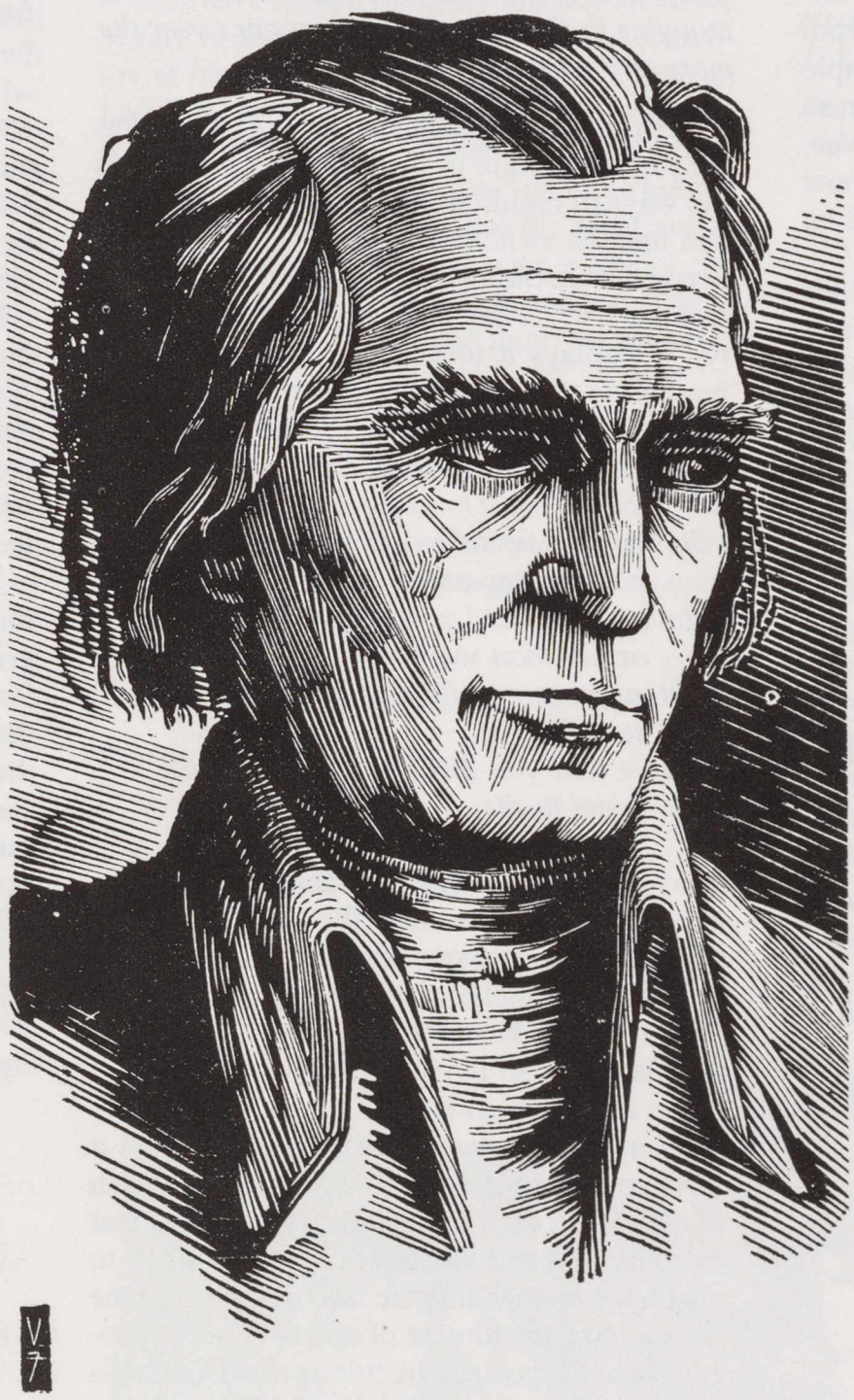

Kristijonas Donelaitis

''What Donelaitis expresses in his writings quite clearly corresponds to the Lithuanian conception of life. Man is perceived as woven into the life and events of nature. Man's birth, his growth, ripening, withering and death are experienced in the plant and animal world. Therefore, there is constant mention of man's affinity to these spheres of life.

It is especially significant for Lithuanians that their language is amongst the oldest of the Aryan family. Thus their tongue carries forward the aspect of man of the old times. The Lithuanian nation, as almost no other, is distinguished by a special sympathy, a readiness to help, and a genuine devotion to all that lives. That is why Donelaitis exhorts his audience again and again to hold fast to the spiritual wealth of their ancestors . . .

The Lithuanian is endowed with religious Perception by destiny, as it were; this can be clearly discerned in Donelaitis' writing, and confers upon it a special value . . . To be sure, dark statements do overshadow all the others in his work. But here one must remember that Donelaitis is defending himself against the hastening decline of moral values and wrestling with evil on the rise. While he is very much concerned with positive nationalism, he always keeps his sight on true, essential humaneness.''

The Formation of a Poet Extraordinaire

Rannit does not directly address the question of ''what are the primary qualities which render Donelaitis' work great?'' However, it is possible to deduce three essential qualities from his writing:

- *overtones of a spiritual truth*
- *reverence for nature and rural life*
- *a prime force in the Lithuanian language*

These three qualities are inextricably embedded in Donelaitis' work, giving it its fundamental ''gestalt.'' Rannit discusses the formation of these qualities and compares and analyzes the nature of their expression by various artistic figures.

For Donelaitis, the quality of spiritual truth is the metaphysical outgrowth of several religious movements, paganism, education, provincialism, and nationalism . . . to start.

It was in the 17th century that the Lutheran church became a creed-bound, theological and sacramental institution. Pietism, as a distinct movement in the German church originated by Philip Speener (1635-1705) who published his **Piadesideria** in 1675 stressed individual search for religious truth over the didactic and formalistic acceptance of it. At once a large number of pastors adopted Speener's proposals in practice. In Paul Gerhardt the movement found a bard whose hymns are genuine folk poetry. Speener, Gerhardt and subsequently the new leader of Pietism, August Herman Francke (1663-1723), all influenced the thinking of Donelaitis. Pietism, of course, had its weaknesses which also appear in **The Seasons.**

Donelaitis followed the more reactionary form of Pietism and shunned all common worldly amusements such as dancing and public

games. He even disliked his compatriots singing the "Dainos."

As a distinct movement, Pietism had run its course before the middle of the 18th century, before Donelaitis started writing his **Seasons,** about the same time another great movement, Illumination (Aufklaerung), was born. However, Donelaitis remained unaffected by the latter.

But something else influenced Donelaitis and was incorporated in **The Seasons** — the pre-Christian Lithuanian mysticism which is closely linked to the Lithuanian belief in nature. Since Donelaitis wanted to speak to the simple Lithuanian people, he did not attempt to define the Lithuanian soul in philosophical terms. Instead, he sought to impart to his audience the basic Christian truth for which belief was demonstrated in simple piety, and a deeper understanding of the innermost essence of religious doctrine. However, the poet simultaneously struggled to promote true Lithuanianism, and more will be said on this subject momentarily.

As strong as his own religious convictions were, the spiritual truth Donelaitis sought and taught was borne out in a vision of the soul of the Lithuanian people and not religious doctrine nor a detached observation of reality. Like the simple folk, Donelaitis loved and felt the depth and shape of life on earth, not only as the descendant of rural clergymen and not only as a parson, but as a real poet. Therefore, his earthbound perceptions are preeminently artistic, not social.

Donelaitis' aesthetic and earth-rooted realism is especially revealed in his magnificent pictures of nature, in which the severe form of the hexameter gives way to high lyricism:

These melancholy fields alone remain for us,
Their loveliness is with us like a sunken grave.
Crone death strips naked shrubbery and gay forests,
Winds of storm rend and tear all their finery.

or fascinating imagination:

It is wonderful to see how the forests of pine trees
Show up everywhere, with curly nests and bearded,
And like powdered dandies, stand with elbows akimb
While other twigs take shelter between them and cower
Beneath their roofs like the shivering peasants
And bow their heads lamenting while the winds whistle.

Next to this fragment in which we find the self-contained artistry of **The Seasons** there is a number of vivid passages where the poet rises from contemplative, objective description to baroque jesting:

Fall, that elephant, too painfully annoyed us,
Rudely spattering the mud it wallowed around us

"Autumn, that elephant"—what expressionistic *boldness!*

Donelatitis can capture our imagination and feelings for nature and life today as much as yesteryear because he was able to meld creativity, empathy, and responsibility into poetic language form that taps into the kindred spirit of the Lithuanian people. First we present Rannit's comments on Donelaitis, the creative communicator. Second we overlay a section from Rannit's work which discusses the inner soul of the Lithuanian people—the one that Donelaitis struggled to define himself and was probably the reason he chose to convey his thoughts in the Lithuanian language, over the more prevalent Polish of the time.

Donelaitis is a many-sided creator. He adapts the private gesture of the folk song, he knows the ways of children, he echoes the gay song, and then he switches to an elevated language derived from the Bible. His verbal art is broad and massive, it has great splendor and sonority, it displays a tonal richness and a fervid masculine melodiousness. But his hexameters and their sustained stylistic impact are eclipsed by the true conviction of a popular bard:

So have I now talked to you like a fellow companion, and
Have not praised you either in the French or German way,
But as peasants do, like a friend of old standing,
I have told you directly, as the words come to me.

Thus he writes as inner law and language dictate to him. He becomes the speaker for the community, a humane form-giver, a servant. The aim of Donelaitis' verse **is** predominantly to instruct the hearer's mind and improve his morals, but also to excite him to passion and move him by pathos.

As a didactic poet Donelaitis has chosen a form approaching the epical. The examination of didactic poetry in general has shown us that there have been **two** classes of poetic work to which the epithet didactic has been given. One is as a pure instrument of teaching—it is proper didactic poetry. In this sense Donelaitis becomes irrevocably obsolete in a few places. But on the whole his work combines a directly instructive method with the impetus of imaginative movement, and a certain definite cultivation of impulsive beauty. In the hands of Donelaitis this kind of didactic poetry has enriched the world with a durable masterpiece.

The ability to fathom the inner life of Lithuanian man (which in Donelaitis' time had hardly reached the threshold of consciousness) and to reveal it in words is perhaps most pronounced in the reflections of the metaphysical Russian poet and philosopher Vicheslav Ivanov (1866-1949). This great thinker lived in exile in Rome since 1924, where I had several long talks with him on the eve of his death. He sought ways to attain an inner bond between the Eastern and Western spirit, and the phenomenon of Lithuania was among his favorite subjects. He wrote two studies on Lithuanian culture: "Ciurlionis and the Problem of Synthesis in the Arts" and "Jurgis Baltrusaitis, a Lyric Poet." At the request of Maksim Gorky and Jurgis Baltrusaitis, he also translated into Russian the greater part of **The Seasons** by Donelaitis. These translations have not been published. Most of them are probably lost but 201 lines are kept in the archives of the Institute for Languages and Literature in Vilnius, Lithuania. Professor Richard T. Burgi has said that Ivanov's renderings of the Greek lyric poets are the work of a complete master of the art and sciences of metrics and the same must be said of his translations of Donelaitis.

According to Ivanov, "the Lithuanians, like Indians, are filled with a genuine cosmic spirit, which explains the Lithuanian's talent in the area of introspective creation and the need to translate everything into the mythical. The Lithuanian lives in the cosmos, and the cosmos in him. This twofold 'cosmism' is simultaneously imminent and transcendental." "The archaic myth," according to Ivanov, "is the road by which the Lithuanian ascends to the Absolute." And, "the kernel of the Lithuanian soul is the cosmic sense of the innermost 'I' the cosmic sense of oneself, which in its purest meaning finds its definitive expression only in the mythical."

The writings of Donelaitis illustrate that his inmost concern is with the same essentials. He grieves over the decline of Lithuanism in East Prussia, which was once completely Lithuanian (the Lithuanian language is today, together with the Latvian, the guardian of the lost old Prussian or more exactly, Pruzzian). **The word is indeed the main repository of the national heritage,** while costumes and customs follow it in importance, witness:

Ah! Where have you gone, old Lithuanian days
When Prussians had not yet learned any German language!

or:

Ah! Where have you gone, our ancestral days,
When Lithuanian women still shunned German dress
And were quite unable to pronounce German words.

Nature and rural life contain a great truth for Lithuanians, whether reposing on earth and tilling the soil—a unique essentialness. The Lithuanians have preserved (in spite of their Catholicism, or, in Prussian Lithuania, Protestantism) a redolent pagan pantheism, the instinctive nationalism of their religiosity, their organic national character, and their peasant link with the soil—which is being systematically extirpated by the Soviets.

Rannit has much more to say about language and its centrality to the national character.

Some languages bear a clear, transparent, silvery sound. I think here of the wise gentleness and almost seraphically light touch

which the French language leaves behind in us, of the sudden sunny laughter of the Italian, or the crystal clear autumn air of the Estonian. And there are other languages which seem on the surface to have little conventional melodiousness, their musicallity is of a different, and more concealed nature—dark and viscid like honey, they are rich in lifeblood and color. The various dialects of the Indian continent and the Lithuanian language belong to this latter group. They do not aspire to aesthetic perfection of the surface of music, but seem to present the image of the world's primal mythical physiognomy. The ancient intoxicating mystery of the first falling in love with nature pulsates in them.

The Lithuanian language belongs to the Aestian branch of the Indo-European tongues and has thus in part direct kinship with Sanscrit. It also bears a melodic resemblance to Latin or Greek. Because of its antiquity (it has preserved many archaic forms and possesses great richness of expression), the Lithuanian language is of considerable importance for comparative philology. To be more exact, **because of the very conservative character of its vowel system and declensions, and on account of its retention of free accent and different syllabic intonations, Lithuanian is one of the most substantial sources for the study of Indo-European linguistics.** It is a highly inflected language, has some Slavic influence in vocabulary and syntax, and differences in accentuation. On the other hand linguists like Senn, Arumaa, and Kiparsky consider some Lithuanian forms to be pro-Slavic. A drive against foreign elements in the language, evident from the beginning of the nineteenth century up to the present day, has endowed us with a relatively pure vocabulary.

Many have paid tribute to the peculiar beauty of the Lithuanian language. To name one, here are a few lines from a poem written to the Polish poet Jan Lechon (1899-1950) by the famous Russian symbolist Konstantin Bal'mont (1867-1942)

> The Lithuanian language is the most noble and the most ancient among the melodious and non-melodious tongues, which sprang up in many-hued, diversified and blind Europe . . .
> From the days of my childhood I have loved the Polish people, since my youth I have been captivated by their language, but, my youthful friend, there is also an older wine, and a dear one, a most endearing one to me, indeed, is the Lithuanian language.

The "dainos," the Lithuanian folksongs, offer a true iconography of the Lithuanian soul. The emotional magic that radiates from each of these ancient songs speaks of the essential unity of forces within man, of depth of the well of creation. One hears in these songs harmonies unanticipated in our compositional theories. Professor Erich Mueller-Kamp of Bonn University, one of the best experts on East and North European cultures, writes about the "dainos" in one of his letters to me:

"I have been fascinated again and again by the strange charm of these folksongs, their sonority, and their mysterious expression of elemental experience. Unfortunately, these songs are accessible to us in translation only, and I know very well how much their enchanting spell is dependent on their sound, and to what extent it resides in the song of the earth itself, of which the Lithuanian language is a beautiful utterance . . . One is always most profoundly touched when one encounters a force that still has living roots in a soil which for us in West Europe has already slipped away from our feet and which we must reconstruct intellectually. In Lithuania, men are rooted in the earth, and yet they are free; they walk and cannot lose their way."

It is well known that Goethe, Herder, Lessing, Chamisso, Dehmel and other German writers have spoken rather hymnically about the beauty of the "dainos" and Mikhail Lermontov in his longer "Litvinka" (The Lithuanian Lady) stated that "only in Lithuania people sing with such loveliness" (Vodnoi Litve tak sladko lish' poiut). Yet, the "dainos" are little known to the Anglo-Saxon public and the best translations available are still the ones made by the French poet of Lithuanian origin Oscar Venceslas de L.-Milosz and those by Konstantin Bal'mont.

To demonstrate to you the originality of at least one of the Lithuanian "dainos" I shall present one entitled "The Moon Wedded the Sun"—first in an English translation by Clark Mills, and then in the original Lithuanian version.

The Moon Wedded the Sun

The moon wedded the sun
in the first springtime.

The sun rose in the dawn,
the moon abandoned her,

wandered alone, afar,
and loved the morning star.

Angered, Perkunas thundered
and cleft him with a sword:

How could you dare to love
the daystar, drift away
in night alone, and stray?

Mėnuo saulužė vedė

Mėnuo saulužę vedė
Pirmą pavasarėlį.

Saulužė anksti kėlės,
Mėnulis atsiskyrė.

Mėnuo viens vaikštinėjo,
Aušrinę pamylėjo.

Perkūns didžiai supykęs
Jį kardu perdalijo

Ko saulužės atsiskyrei,
Aušrinę pamylėjai,
Viens naktį vaikštinėjai?

And, of course, Rannit's underlying fear is that the Lithuanian language may die, and when it does the true spirituality of the Lithuanian people shall wither away as well. We shall return to this theme shortly. In any case, the beauty of Donelaitis' poem may be the experience of special synergy from the expression of his ideas in this language form.

(To Be Continued)

LITHUANIAN RECORDS

Whenever you find yourself in the Los Feliz-Silver Lake area, stop by at the *Lithuanian Days* bookstore and select some Lithuanian records, including: opera, folk and classical songs, choirs, soloists, etc. We are located at the intersection of Sunset Blvd., Fountain Ave. and Hoover St.

Linas Kojelis among younger Lithuanians in Los Angeles. From l. to r.: Wendy Antanaitis, Renata Nelsas, Rimas Narbutas. Second row: Vincas Skirius, Inga Nelsas, Linas Kojelis. third row: Rita Bureika, Paul Antanaitis, Audra Nelsas-Narbutas.

Prez. Reagano asistentas Balt. Rūmuose, Linas Kojelis, Los Angeles jaunimo tarpe. Iš k.: Wendy Antanaitytė, Renata Nelsaitė ir Rimas Narbutas. II—je eilėje: Vincas Skirius, Inga Nelsaitė ir Linas Kojelis. III-čioj eilėje: Rita Bureikaitė, Paulius Antonitis ir Audra Nelsaitė-Narbutienė.

—Nuotr. R. Nelso

Influence of Lithuanian Music On Igor Stravinsky

by VYTAS PAUL PACAS

This past October a meeting of the Association for the Advancement of Baltic Studies took place at the University of Toronto. The topic of the day dealt with Baltic folk music and a number of speakers were scheduled to address various aspects of Estonian, Latvian and Lithuanian folk music heritage.

The opening address was given by Professor Timothy Rice. Professor Rice, an ethnomusicologist himself, expressed a great interest in Baltic folk music. Comparing it in terms of richness and uniqueness to the folk music of the Balkans, Professor Rice lamented that very little literature stands available on the subject of Baltic folk music. He went on to encourage those interested in this field to aid the process of publishing and disseminating their findings so that a more comprehensive body of literature may be made available to both scholars and enthusiasts.

The Lithuanian representation of the day was made by Mr. Darius Lapinskas. Mr. Lapinskas, a musician and composer, spoke on composers of the twentieth century. Mr. Lapinskas' presentation was interesting, lively and concise. His main premise was that Lithuanian folk music has had a much greater impact upon the thing we call 'serious' music of the twentieth century than most of us realize.

To demonstrate this claim, Mr. Lapinskas drew upon the music of Igor Stravinsky. By analyzing Stravinsky's immensely famous and, at the time of its premier, infamous piece, 'Le Sacre du Printemps,' (the Rite of Spring), he shows it to be abundant with elements of Lithuanian folk music. Through the subsequent popularity of this work, these essentially Lithuanian folk music influences spread to other composers as well. Mr. Lapinskas cites Carl Orff's 'Carmina Burana' as a prime example of this.

While it has long been acknowledged that Stravinsky employed at least one Lithuanian folk melody in the 'Rite of Spring' (namely in the opening), Lapinskas, with reference to prior work done by British musicologist Lawrence Morton, demonstrates the source of additional melodies, actual rhythms, harmonic devices and in fact the whole setting as being lifted from Lithuanian folk music and folklore.

Upon listening to the numerous musical examples and comparisons given by Mr. Lapinskas and his assistant Mrs. Lapinskas, one could not help but begin to be convinced that there is a lot to what he says. Stravinsky drew upon Russian folk music in composing other pieces (i.e. 'Petrushka'), and given a cosmopolitan attitude it does not at all seem far fetched to consider that Stravinsky's reliance on Lithuanian folk music in composing the 'Rite of Spring' was as heavy as Lapinskas claims.

Of course, if this is indeed the case, why is it only beginning to become recognized now? After all, the work in question premiered in 1912. Lapinskas suggests that the reason for this is to a large extent attributable to Stravinsky himself. His secretive reluctance to discuss the sources for the 'Rite' was exemplified by his claim that it all came to him in a dream. Not divulging the extent of his actual reliance on Lithuanian folk music (and folklore) was supposedly due to his desire to guard the image of his creative ability and imagination.

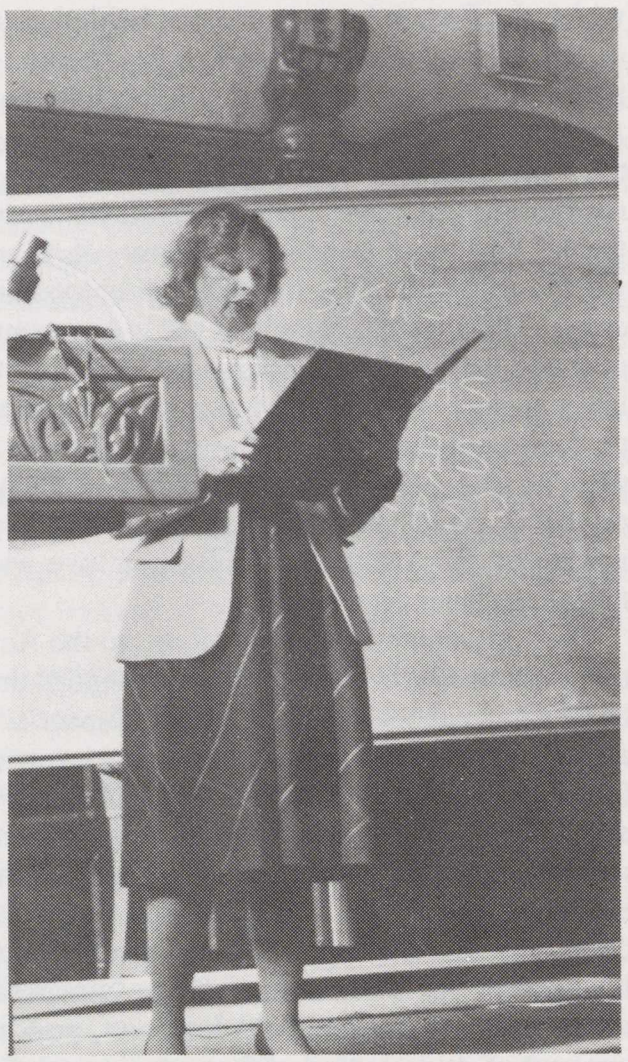

Mrs. D. Lapinskas, assistant to D. Lapinskas.
Ponia Lapinskienė, padėjėja D. Lapinskui.
—Nuotrauka Ken Raudžio

Besides, one must remember that at the time in question Lithuania still comprised a portion of **Perė Ubo's** "nowhere." While this can be seen as a piece of sarcasm of the times (for a period Lithuania was ruled not to exist), it demonstrates the lack of contact and isolation that would result from such a situation—even to the point of becoming remote. Add to this the preoccupation of Lithuanian composers with searching elsewhere for their legitimacy and the situation is pretty clear. In addition, the folk music that Stravinsky was drawing upon was of the more original pagan archaic form, not the popular variety that most Lithuanians of today acknowledge or maintain. Stravinsky's acquaintance with the music came undoubtedly through personal contact as well as the Juskiewicz anthology (published in Cracow in 1912).

/ / /

Apart from relating what I believe to be the salient points of Mr. Lapinskas' presentation I can only further state what I inferred was his ultimate objective. Mr. Lapinskas was not out to downgrade the ability or quality of Stravinsky's music or creative process. Indeed, by reminding oneself of the title of the presentation one can see that the subject of interest here remains Lithuanian folk music itself and the

(Continued on Page 21)

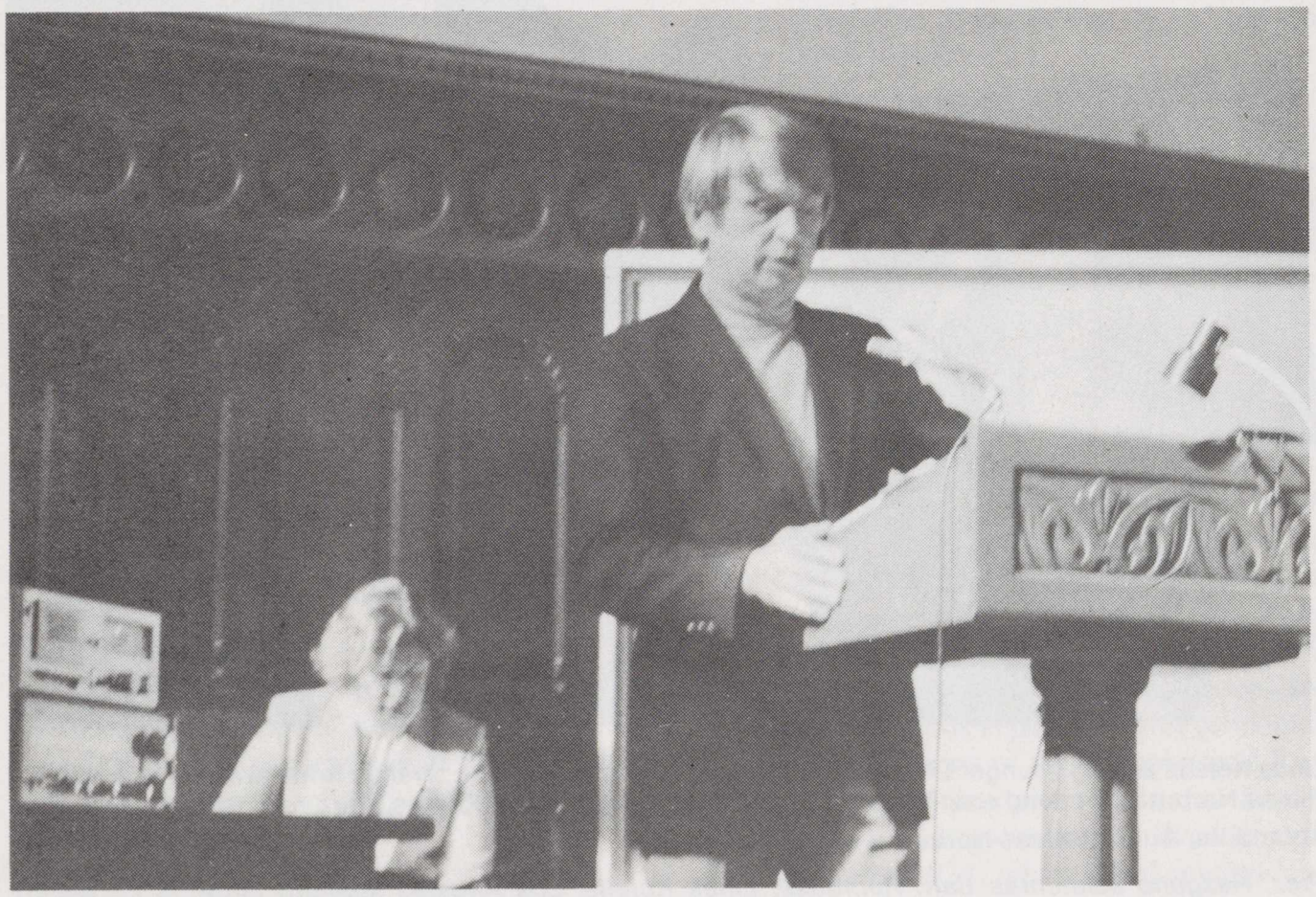

Mr. Darius Lapinskas delivers a speech at the University of Toronto, October, 1985.
Darius Lapinskas, Toronto universitete, skaito referata.
—Nuotrauka Ken Raudžio

Effort Continues to Free Lithuanian Imprisoned by Soviets for 33 Years

by MARY CLAIRE GART

A national campaign to free Balys Gajauskas, a prisoner in the Soviet Union, is continuing despite the fact that no specific human rights cases were mentioned during the recent summit meeting.

Gajauskas, a Lithuanian Catholic, has spent 33 of his 59 years in Soviet concentration camps. He was arrested in 1948 for anti-Soviet activities and sentenced to 25 years.

Released in 1973, he defied a government ban on returning to his homeland in order to visit his mother in Kaunas. He was arrested again on April 27, 1977—his intended wedding day—for circulating anti-Soviet literature.

Although allowed to marry in 1978 in the Mordovian labor camp, he is still completing his 10-year sentence there which is to be followed by five years of internal exile.

According to his wife, however, his health has deteriorated in the camp: he is losing his eyesight and also suffers from hypertension and stomach ulcers.

The Lithuanian prisoner's plight is being publicized by CREED, the Christian Rescue Effort for the Emancipation of Dissidents headquartered in Alexandria, VA. CREED was among a coalition of human rights organizations which presented a request for President Reagan to speak on Gajauskas' behalf at the recent summit meeting.

Cardinal Bernardin also had written to the president last fall, urging him to use his meeting with Gorbachev as an opportunity "to address the Soviet persecution of Christians, Jews, prisoners of conscience and other religious believers."

"The largest groups of Lithuanians outside of Lithuania live in our archdiocese," he wrote President Reagan. "They are particularly concerned about religious oppression in Lithuania and the persecution of prisoners of conscience and especially Mr. Balys Gajauskas.

"The health of Mr. Gajauskas is deteriorating severely," wrote the cardinal. "There is great urgency that every effort be made for his freedom."

Gajauskas received the Rothko Foundation Award in 1981 in recognition of his commitment to truth and freedom.

The situation of prisoners like Gajauskas was discussed by Father Casimir Pugevicius, director of Lithuanian Catholic Religious Aid in New York City, in a telephone interview.

"When it comes to human rights," he said, "the media have focused on anti-semitism in the Soviet Union and the reunification of families.

"Reunification of families is not as high a priority for Catholics as it is for Jews," he told The Chicago Catholic. "We don't have the lines of people waiting to leave the country. Most Lithuanian Catholics would like to remain in their own country and would like the Russians to leave."

(From THE CHICAGO CATHOLIC, Dec. 6, 1985)

Gorbachev's Gift to Reagan Celebrates Soviet Imperialism

A newspaper recently reported that at the Geneva summit, Soviet leader Mikhail S. Gorbachev presented President Reagan with a gift—a set of bronze medallions in a leather case representing the 15 republics of the Soviet Union. In the center was a medallion with a Soviet flag on one side and the hammer-and-sickle emblem of communism on the other.

Noteworthy: among the 15 USSR republics are the three Baltic states. The people of the Baltic countries are to this day valiantly resisting the Soviet occupation. The United States government has never recognized the forcible incorporation of the three Baltic states into the Soviet Union. Therfore, Gorbachev's gift to Reagan, celebrating the Soviet Union's imperial acqusitions, is not only in very poor taste but amounts to an insult to the United States.

Margarita Samatas, *Chicago Sun-Times*, Nov. 29, 1985

Underground Printing Press Closed In Lithuania

Five men have been sentenced to terms ranging from one to three years for running an underground printing press, according to the January 21st edition of the Moscow-based Sovietskaya Kultura. The printing press allegedly operated for seven years in the city of Gargždai, in the region of Klaipėda, northwestern Lithuania.

According to the report, 60 Catholic priests were summoned to testify against the men, but only two appeared at the trial, the date of which was unspecified.

Stanislovas Murauskas, identified as the director of the illegal printshop, was sentenced to three years by the Supreme Court of the Lithuanian SSR. His partner, Donatas Jonutis, received a two year sentence. Zigmantas Murauskas and Alfonsas Vaičekauskas, received two year suspended sentences, whereas a one year suspended sentence was passed on Stasys Mitkus.

Zigmantas Murauskas, by profession an excavator, and Vaičekauskas, a photographer, had outstanding work records, as did Mitkus, a recipient of numerous professional and honorary awards in his capacity as a power station inspector. Stanislovas Murauskas and Jonutis are artists.

The disclosure that Stanislovas Murauskas and Jonutis printed Christmas, Easter and holy cards, first appeared last year in the Chronicle of the Catholic Church in Lithuania.

The latest issue of the Chronicle, No. 67, reported the arrests of Stanislovas Murauskas and Jonutis at the beginning of 1985. The two men, reported the Chronicle, were charged with dealing in illegal commerce and imprisoned in Vilnius prison pending trial.

The expose by Sovietskaya Kultura special correspondent H. Maidanskaya portrayed the five men as profiteers and alcoholics. In her article, she labelled Stanislovas Murauskas a "parasite" and "embezzler."

According to Sovietskaya Kultura, the men were caught red-handed, after a neighbor, suspicious of the nightly goings-on in their second story apartment, located in a condemned building, informed on them. The militia raided the apartment and found one man working on a printing press, and the others manning a photo enlarger and duplicator, while religious cards were still drying on a line hung across the room.

An investigation by the Ministry of Internal Affairs of the Lithuanian SSR, writes Maidanskaya, revealed that the largest consumers of these contraband goods, i.e. religious cards, calendars and prayerbooks, were "church personnel."

. . . *Igor Stravinsky*

(Contined from Page 20)

potentialities it has provided for composers. Such presentations can only serve to upgrade in the consciousness of us all the standing of Lithuanian folk music so that we finally see it for what it is, namely, a deeply rich and unique tradition equal to that of any other nation. It is a tradition that still carries a wealth of possibilities for composers to make use of, as Mr. Lapinskas himself demonstrated in his most recent opera 'Dux Magnus.'

I can only encourage Mr. Lapinskas to make further efforts in expressing his conclusions for which this brief summary is in no way intended as a just substitute. Indeed, the tracing back to this original channel of influence (which Stravinsky 'opened the door' upon), to subsequent applications would also be of interest. To fulfill the desires of people such as Professor Rice we must encourage individuals such as Mr. Lapinskas, as well as others with special insights, to come forward and through vehicles such as the Association for the Advancement of Baltic Studies forge a closer network of available information. I only regret that the ethnic communities in question, which would undoubtedly benefit most directly from such proceedings, often exhibit such apparent disinterest and one-dimensionality.

/ / /

Founded in 1968, the Association for the Advancement of Baltic Studies (AABS) was established to provide a forum for scholarly studies of topics, past and present, related to the Baltic states and peoples. AABS fosters research and provides opportunities to disseminate knowledge by sponsoring biennial conferences. The next conference, the 10th:

May 29-31, 1986
Theme: "Balts Outside the Baltic"
At: University of Wisconsin—Madison

Although theoretically conferences encompass all fields of study, there are some disciplines, such as linguistics, history, humanities and social sciences, which seem to be more popular than the technological and pure sciences.

GARBĖS PRENUMERATOS

I. ir K. Aižinai, Chicago, IL
A. Andriušis, Dorchester, MA
B. Apshaga, MD, Thompson, CT
P. Aras, Santa Monica, CA
Rev. J. Bacevičius, Kintyre, ND
H. S. Bajaliai, Los Angeles, CA
G. Balanda, Warren, MI
E. Balceris, Santa Monica, CA
L. Baltrėnas, Los Angeles, CA
A. Balcytis, Chicago, IL
V. Barkus, Omaha, NE
V. Beleckas, Sunny Hills, FL
P. Beltran, Montebello, CA
Rev. A. Bertašius, Patterson, NJ
V. Bieliauskas, PhD, Cincinnati, OH
A. Biliūnas, Lake Park, FL
A. G. Brazėnas, Royal Oak, MI
J. Briedis, W. Bloomfield, MI
R. Bužėnas, Los Angeles, CA
V. Čekanauskas, garbės konsulas, Los Angeles, CA
R. Čibas, Australia
J. Čiurlionis, Phoenixville, PA
Kun. M. Čyvas, Albany, NY
Kun. V. M. Cukuras, Putnam, CT
Dr. V. Dambrava, Venecuela
V. Datis, Los Angeles, CA
J. Dicpinigaitis, MD, Woodhaven, NY
A. Daukantas, Santa Monica, CA
Vysk. A. L. Deksnys, Vokietija
A. Dičius, Santa Monica, CA
A. Didžiulis, Columbia
V. Dovydaitis, San Clemente, CA
Rev. A. Dranginis, Baltimore, MD
A. Drukteinis, Bedford, NH
J. Dženkaitis, Glendale, CA
East Cambridge Branch Library, MA
B. Gajauskas, Santa Monica, CA
A. Galdikas, Los Angeles, CA
Br. Galinis, Norwell, MA
Pr. Gasparonis, Los Angeles, CA
R. Giedraitis, DDS, Los Angeles, CA
J. Girevičius, Ont., Canada
K. Gogelis, Redford, MI
A. Grigas, Chicago, IL
P. Gruodis, Chicago, IL
I. Gurčinas, Los Angeles, CA
Dr. V.Gutauskas, Venezuela
P. Gylys, Olympia, WA
R. Janowska, Norristown, PA
V. Janušonis, Dousman, WI
E. Jarašūnas, Santa Monica, CA
E. Jonušas, Omaha, NE
A. Jonynas, Pacific Palisades, CA
Dr. J. Jurgilas, Rancho Sta Fe, CA
A. Kantvydas, Weston, Ont., Canada
J. Karmuza, Waterbury, CT
K. Karuža, Los Angeles, CA
Dr. S. Karuža, Rolling Hills, CA
Rev. M. Kirkilas, Beverly Shores, IN
Dr. Alf. Kontvis, Westminster, CA
J. Kregždė, Cincinnati, OH
Dr. L. Kriaučeliūnas, Lockport, IL
Dr. J. S. Kriaučiūnas, Putnam, CT
Msgr.. J. Kučingis, Los Angeles, CA
S. Kudokas, Santa Monica, CA
J. Kutra, Santa Monica, CA
S. ir J. Kvečas, Santa Monica, CA
L. Lengnikas, Hamilton, Canada
J. Levickas, Palos Verde, IL
G. Levinskas, Creve Coeur, MO
E. Likanderis, Chicago, IL
J. Lukas, Orange, CT
K. Majauskas, Chicago, IL
F. Masaitis, La Mirada, CA
B. Maskeliūnas, Toronto, Canada
V. Mažeika, Park Ridge, IL
A. ir L. Mažeikos, Marina del Rey, CA
L. Tumas-Miccolis, Santa Monica, CA
V. Mileris, M.D., Livonia, MI
A. Milius, Santa Monica. CA
J. Mitkus, Los Angeles, CA
J. Mulokas, Santa Monica, CA
A. Musteikis, Fallon, NV
A. Naudžiūnas, So. Boston, MA
M.L. Namikai, M.D., Glendora, CA
A. Pakalniškis, Hamilton, Ont., Can.
Rev. T. Palis, Pittsburg, CA
Rev. V. Palubinskas, New York, NY
Rev. V. Pavalkis, Milpitas, CA
V. ir A. Pažiūra, Agoura, CA
F. Petrauskas, Syracuse, NY
J. Petrikonis M.D., Woodbine, IA
J. Petronis, Los Angeles, CA
E. Pikelis, Chicago, IL
J. Pleinys, Hamilton, Ont., Can.
P. Pranis, Vista, CA
Rev. A. Račkauskas, Sunny Hills, FL
Rev. dr. P. Ragažinskas, Central, NM
St. Radžiūnas, Omaha, NE
G. W. Radvenis, Los Angeles, CA
Kun. V. Radvina, Clover Dale, CA
Inž. J. Rasys, Cambridge, MA
K. Raudys, Toronto, Ont., Can.
K. R. Ražauskas, Dearborn Hts., MI
A. Regis, Chicago, IL
Kun. A. Rubšys, Manhattan College, NY
A. Rugys, Lantana, FL
Kun. P. Sabulis, Waterbury, CT
R. Sakas, Glendale, CA
M. Šarauskas, Winnipeg, Canada
C. Sarpalis, Baltimore, MD
D. Schmutzer, Glendale, CA
C. Shimkus, W. Hartford, CT
M. R. Shalins, Woodhaven, NY
A. Sinkys, New York, NY
A. Sinkys, Santa Monica, CA
E. ir. J. Sinkiai, Santa Monica, CA
Dr. J. Skirgaudas, La Jolla, CA
F. Speecher, Los Angeles, CA
Rev. E. Statkus, Grand Rapids, MI
E. Stirbys, Santa Monica, Ca
R. Stirbys, Philadelphia, PA
D. Surantas, Rockford, IL
J. Talandis, Olympia Fields, IL
Talka Credit Union, Hamilton, Canada
V. Tamošiūnas, Detroit, MI.
B. Tiškus, Collinsville, IL
A. Trainis, Richmond Hill, NY
T. K. Trečiokas, Union,NJ
L. Tumas-Miccolis, Santa Monica, CA
V. Urbaitis, Mayfield Hts., OH
Rev. I. Urbonas, Gary, IN
V. Urbonas, St. Petersburg, FL
A. Uždavinys, Canton, MI
O. Vaitas, MD, Farmington Hills, MI
A. Vaitkus, Belleville, IL
A. Vakselis, Richmond Hills, NY
Dr. J. K. Valiūnas, Southampton, NY
V. Vidugiris, Palos Verdes, CA
A. Vitėnas, Middletown, NJ
J. Vitėnas, Oxon Hill, MD
E. Žiaušys, Amsterdam, NY

"Lietuvių Dienų garbės prenumeratoriais skelbiami, kurie kasmet prisiunčia po $35.00.

— A U K O S —

Auka kompiuterio fondui

Auka $25—
A. Daukantas

Aukos Lietuvių Dienoms ir spaudai

Aukos po $35—
Rožė Janowska
Aukos po $25—
A. Mitkevičius
Aukos po $15—
H. Jasinis, L. Oksas
Aukos po $10—
B. Dirmantas, A. Petkevičius
Aukos po 5—
V. Barkus, P. Dovydaitis, A. Dragunevičius, J. Drasutis, I. Gurčinas, A. Kvečas, A. Mingėla, K. Prišmantas, G. Radvenis

Labai ačiū už parėmimą L.D. žurnalo.

A. Skirius, leidėjas

EXPO '86

Suinteresuoti lietuviai vykti į EXPO '86 parodos, kuri įvyksta Vancouver, Britų Columbijoje, Kanadoje. Atvykstantiems lietuviams palengvinti butų suradima yra sudaryta butų sąrašai privačiai pas lietuvius už neaukštas kainas.

Suinteresuoti prašom rašyti

ED GUMBELIS
14309 Green Crest Dr.
Surrey, B.C., Canada U4A2H7
arba skambinti 1-604-536-9771

REIKALAUKIME LIETUVAI NEPRIKLAUSOMYBĖS!

(Atkelta iš 5 pusl)

kovotojus, kurie vieną dieną pasieks tą aukščiausią troškimą—laisvę, o su laisve ir nepriklausomą Lietuvą. Tad branginkime tą tėvų ir protėvių palikimą, apie kurį rašė Petras Klimas tą kovojantį kraštą—Lietuvą, šiandien ir per visas savo gyvenimo dienas. Tebūnie ji, ta mūsų Lietuva, poeto Brazdžionio žodžiais tariant

Tu viena mano laimės ir džiaugsmo sapnuos
Tu viena mano kryžkelių vingiuos liūdnos,
Tu viena mano saulė rytojaus dienos,
Mano protėvių žemė.

- - -

Paruošta LIETUVIŲ DIENŲ žurnalui. Ištraukos iš kalbos pasakytos Čikagoje 1986.II.16 d. Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 68 metų sukakties minėjime.

B A L T I C B A K E R Y

JUOZAS ir ALDONA ANKAI—savininkai
4627 S. Hermitage, Chicago, IL 60629—Telef. (212) LA 3-1510
——— ir ———
2616 W. 69th St., Cicago, IL 60629—telef. (312) 737-6734
Siunčiame duoną ir raguolius į visas Amerikos dalis

PRAŠOME!

Pagal savo išgalės aukoti TAUTOS FONDUI

savo uždaviniams vykdyti **Lietuvos Laisvės Iždui—laisvajai Lietuvai padėti atsistatyti, 6-šiomis kalbomis ELTOS informacijoms leisti, radijo transliacijoms į okupuotą Lietuvą finansuoti ir politiniams kaliniams gelbėti. Nepamirškite tam tikrą procentą ir savo testamente įrašyti:**

Non-profit, Tax Exempt Corporation
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION
P.O. Box 21073, Woodhaven, NY 11421

GINKIME LIETUVIŲ TEISES

Nepamitrškite savo aukos Lietuvių Teisėms Ginti Fondui

Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti "Lietuvių Teisėms Ginti Fondas" (arba "American Lithuanian Rights Fund, Inc.") ir siųsti adresu; 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636.

Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui.....US.....

Pavardė, vardas.....

Adreses.....

LIETUVIŲ DIENOS

Žurnalo ir knygų

PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N.Y.—"Darbininko" adm-ja
So. Boston, Mass.—S. Minkus
Chicago, Illinois — Patria
"Gifts International", "Parama", "Marginiai"
Cleveland, Ohio—J. Zilionis
Detroit, Mich.—St. Anthony's Parish Library
Los Angeles—P. Domkus
Putnam, Conn.—Immaculate Conception Convent
Rochester, N.Y.—A. Sabalis
Waterbury, Conn.—"Spauda"
Woodhaven, N.Y.—"Romuva"

AUSTRALIJOJE

Norwood—K. Pocius
Adelaide, Edwardstown—A. Kubilius
Melbourne-St. Kilda—F. Sodaitis
Mirren, S.A.—J. Rupinskas
Lewisham—Msgr. P. Butkus

KANADOJE

London, Ont.—A. Puteris
Toronto, Ont.—V. Aušrotas, A. Kuolas, St. Prakapas
Montreal, Que.—P. Rudinskas (Parish Library)

AMERIKOS BALSAS
(VOICE OF AMERICA)

Rytinė laida 6 val. 15 min. ryto Lietuvos laiku (10:15 vakaro Vašingtone) 31, 38, 42, ir 49 metrų bangomis.
Pirmoji vakarinė laida 18 val vakaro Lietuvos laiku (10 val. ryto Vašingtone) 20, 25 ir 31 metrų bangomis.
Antroji vakarinė laida 20 val. vakaro Lietuvos laiku (12 val. vidurdienį Vašingtone) 14, 15, 20 ir 25 metrų bangomis.
Šie laikai **vasaros** metu. **Žiemos** metu tiek Lietuvoje, tiek Vašingtone reikia laikrodį atsukti vieną valandą.

VOICE OF AMERICA
Lithuanian Service
Washington, D.C. 20547

Naujai išleistą plokštelę

TU MAN VIENA

įdainuota

LOS ANGELES VYRŲ KVARTETO

Galima užsisakyti per

LIETUVIŲ DIENAS

4364 Sunset Blvd.
Los Angeles, CA 90029

Kaina: $10 plus $1 pašto išlaidams

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMOS

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

LOS ANGELES, CALIF.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS
LITHUANIAN MELODIES
Stotis KTYM, banga 1460 AM
Šeštadieniais 12:30-1:00 p.p.
VLADAS GILYS, pirmininkas
Programų koordinatorius
HENRIKAS BAJALIS
207 N. Windsor Blvd.
Los Angeles, CA 90004
Tel.: (213) 467-6467

BALTIMORE, MD.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"
Girdima sekmadienio popietėmis 3:15-4:00
WBMD—740 Kilocycles
Šios programos vedėjai:
Albert J. Juškus—4515 Wilmslow Rd.
Baltimore, MD 21210 Tel. 366-4515
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.
Baltimore, MD 21227 Tel.: 242-1779

BOSTON, MASS.

LIETUVIŲ RADIJO KORP. PROGRAMA
Seniausia liet. radijo programa Naujoje Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m. vedama **Stepono ir Valentinos Minkų** girdima sekmadieniais 8:00 iki 8:45 ryto **Boston, Mass.—WLYN—1360 bangos AM** programoje: pasaul. žinių santrauka, muzika, dainos ir Magdutės pasaka. Taipgi pas mus gaunamas "L.D." žurnalas, ir didelis pasirinkimas lietuviškų knygų, plokštelių ir lietuviškų suvenyrų.
71 Faragut Rd., So. Boston, MA 02127
Telefonas: 268-2515

Lietuvių Radijo Valanda
LAISVĖS VARPAS
Sekmadieniais
9-10:00 ryto iš WCAV-FM 98
Petras Viščinis, vedėjas
173 Arthur St., Brockton, MA 02402
Telefonas: (617) 586-7209

CHICAGO, IL

Sophie Barcus Radijo Šeimos
"LIETUVOS GARSAI"
Sekmadieniais nuo 7:30 iki 8:30 val ryto iš WCEV stoties 1450 AM banga
Programos vedėja:
Aldona Barcus-Daukus
Transliuojama iš nuosavos studijos
7159 S. Maplewood, Chicago, IL 60629
Tel.: (312) 778-1543

LIETUVOS AIDAI
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val vakaro
Visos laidos iš tos pačios stoties WCEV 1450 AM banga
Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
6955 S. Campbell Ave.
Chicago, IL 60629 Phone: 778-5374

KLAUSYDAMI LIETUVIŠKŲ RADIJO PROGRAMŲ SUTEIKS DAUG DŽIAUGSMO IR MALONUMO

CLEVELAND, OHIO

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA
TĖVYNĖS GARSAI
Įsteigta 1949
Girdima sekmadieniais 8-9 val. ryto
WZZP, FM 106.5 m
Vedėjas—Juozas Stempužis
4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121
Telefonas: (216) 382-9268
. . .
Dvisavaitinė religinės minties programa
GYVENIMO VARPAI
sekmadieniais 6:30-7:00 val. ryto
WRMR AM 850
Kun. G. Kijauskas, S.J.
18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119
Telef. (216) 531-4263

DETROIT, MICH.

Lietuviškas Balsas—Lithuanian Voice
WCAR—1090 BANGA LIVONIA
Sekmadieniais 8:30 iki 9:00 val. ryto
Visais programos reikalais kreiptis:
KAZYS GOGELIS
13436 Garfield, Detroit, MI 48239
Telef.: 535-6683

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIJO VAL.
2222 Franklin Rd.
Bloomfield Hills, MI 48013
WPON—1460 AM
Pirmadieniais ir penktadieniais nuo 3-4 val.
Programos vedėjas **Algis Zaparackas**
Bendradarbiai:
Ant. Zaparackas, Algis Lapšys, Edv. Skiotys

HARTFORD, CONN.

"TĖVYNĖS GARSAI"
Connecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė
WRYM—840 AM
Kiekvieną sekm. 4:30-5:30 val. p.p.
Programos vedėjas **A.Dragūnevičius**
Pranešėjai:
Zita Dapkienė, Alfonsas Dzikas ir Longinas Kapeckas
273 Victoria Rd., Hartford, CT 06114
Telefonas: CH 9-4502

NEW YORK — NEW JERSEY

"LIETUVOS ATSIMINIMAI" radijo val. girdima kas ketvirt. iš WNYM stoties New Yorke, nuo 7-8 v.v. 1330 AM banga
Taip pat klausykite "Music of Lithuania" programos kas sekm. nuo 1:05 iki 3:00 val. p.p. iš Seton Hall Universiteto stoties 89.5 FM — banga
Direktorius — dr. Jokubas J. Stukas
234 Sunlit Dr., Watchung, NJ 07060
Tel.: (201) 753-5636

"LAISVĖS ŽIBURYS"

Girdima kiekvieną sekmadienį nuo 9 iki 10 v. ryto iš WHBI stoties 105.9 FM banga
ROMAS KEZYS
917-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364
Telefonas: (212) 229-9134

PITTSBURGH, PA.

The First Lithuanian Radio Program in Pittsburgh, Pennsylvania
Pittsburgh, PA — WPIT—730 kc.
sekmadieniais 12:30-1:00 p.m.
PROGRAMOS VEDĖJAI:
Povilas ir Gertrude Dargiai
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill Rd., Pittsburgh, PA 15243

HOT SPRINGS, ARK.

LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA
"LEISKIT Į TĖVYNĘ"
Lithuanian Broadcasting SPA
Girdima sekmadieniais 7:00-7:30 val. ryte iš KXOW radijo stoties, 1420 AM banga.
vedėja ir pranešėja
Salomėja Šmaižienė
204 Hilltop Dr., Hot Springs, Ark. 71913
Telefonas (501) 321-9641

ROCHESTER, NEW YORK

DAINOS AIDAS
Sekmadieniais 9:00 iki 9:30 val. iš ryto stotis WZZI-FM 91.5 mc

IŠLAIKO LIETUVIŲ RADIJO KLUBAS

Klubo valdyba: **Al Gečas**, pirm., **R. Kiršteinas**, vicepirm., **J. Krokytė**, sekr., **Rūta Ilgūnaitė**, ižd., **L. Laukaitienė**, narė
320 Durnan St., Rochester, N.Y. 14621

WATERBURY, CONN.

Lietuvių Bendruomenės radijo valanda
"LIETUVOS PRISIMINIMAI"
Sekmadieniais nuo 8:00 iki 8:45 v. ryto
WWCO — 1240 AM
Vedėjas: **ANTANAS PALIULIS**
33 Chipman St., Waterbury, CT 06708
tel.: (203) 756-1874

MONTREAL, CANADA

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS
Kiekvieną trečiadienį nuo 11 val. 30 min.
CFMB stotis — Banga 1410
Programos vedėjas **L. Stankevičius**
1053 Cr. Albanel, Duverney, P.Q., Canada
Telefonas: 669-8834

TORONTO, ONT., CANADA

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI
Sekmadieniais 1:30 iki 2:00 val. po pietų
Visos programos transliuojamos iš
Toronto stoties CHIN, banga 100.7 FM
Programos vedėja:
Violeta Simanavičiūtė-Laurinavičienė
51 Patricia Di., Toronto, Ont. M4C 5K2, Can.
Telefonas:(416) 690-3416

ROMA, ITALIJA

ROMOS RADIJAS
Transliuojamas kasdien nuo 20 val. 50 min. iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku 41.15 ir 50.34 metrų bangomis
Vedėjas; **Dr. J. Gailius**
Circonvallazione NOMENTANA 162

VATIKANAS, ITALIJA

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje
Sekmad. rytais 10:30-11:00 Lietuvos laiku
ir kiekv. vak. 20:15-20:30 Lietuvos laiku
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų
Vedėjas: **Kun. V. Kaziūnas**
Adresas: Sezione Lituana, Stazione Radio CITTA DEL VATICANO

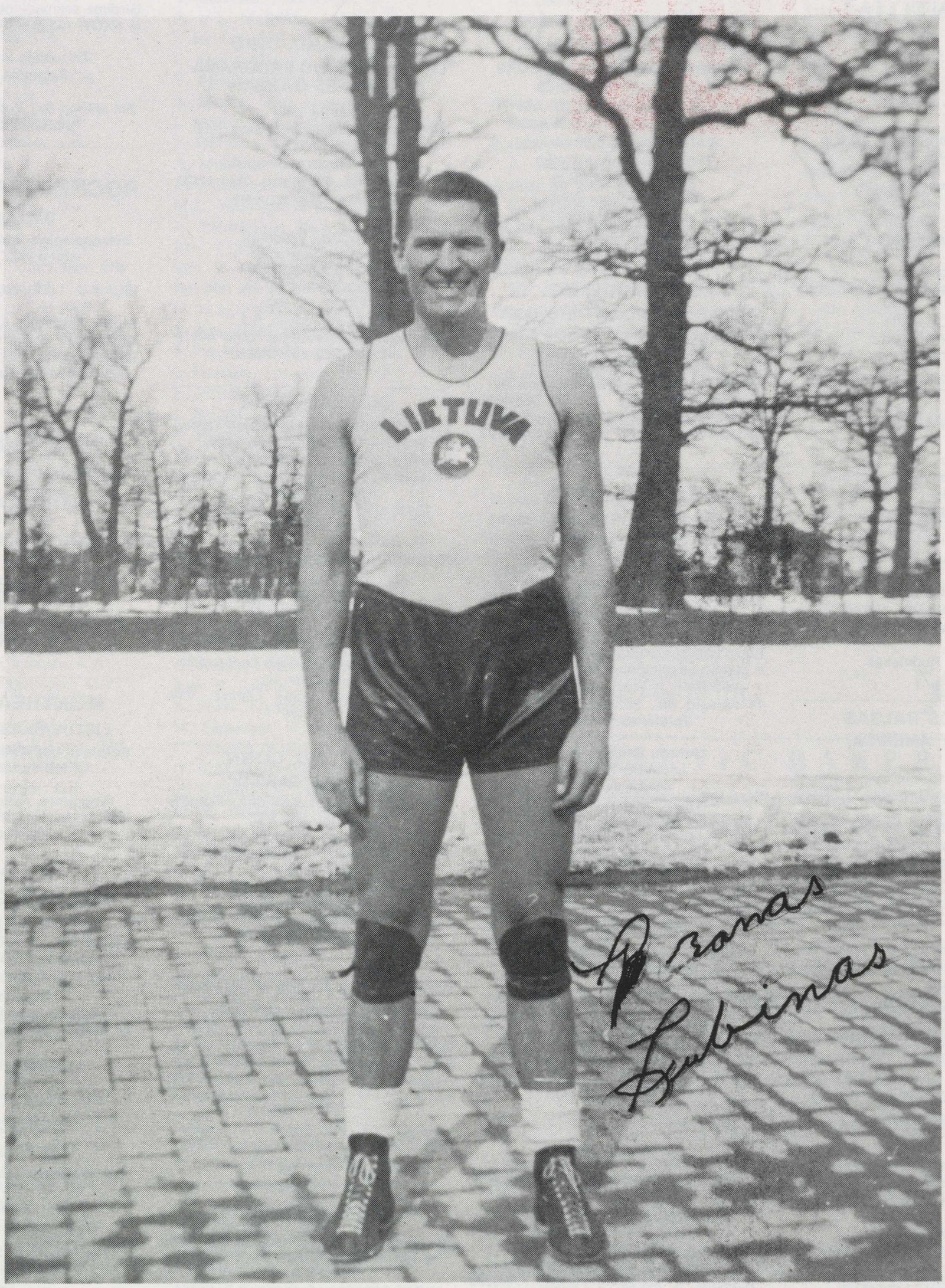

Pranas Lubinas 1936-1939 m. Lietuvos krepšinio uniformoje. Ant nuotraukos jo parašas

An autographed picture of Frank Lubin wearing the 1939 Lithuanian national basketball team uniform.